PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

DWUTYGODNIK

WARSZAWA
KONTO w P.K.O. 1465

KOSZYKOWA 7
TELEFON 250-85

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM

PRZEMYSŁU, HANDLU i FINANSÓW

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC

WARSZAWA, 3 LIPCA 1925.

W sprawie wznowienia akcji budowlanej.

Sprawa ożywienia ruchu budowlanego w Polsce była w ostatnich czasach wielokrotnie omawiana, przyczem wszyscy zgadzają się z tem, że jest to kwestja, wymagająca jaknajrychlejszej realizacji. Niestety jednak pomimo, że minęło już kilka najlepszych miesięcy bieżącego roku, dotychczas nie doczekaliśmy się żadnych widocznych oznak, które wskazywałyby na to, że akcja budowlana miałaby być choć w najbliższych tygodniach rozpoczęta.

Musimy sobie więc zdać sprawę z tego, co jest przyczyną podobnej sytuacji, pomimo, że konieczność wszczęcia ruchu budowlanego jest dostatecznie uzasadniona i oceniona przez wszystkich, którzy o tej sprawie kiedykolwiek pisali. Co do tej konieczności powtórzymy tu tylko kilka cyfr i faktów, aby dać tem pełniejszy obraz omawianego przez nas zagadnienia.

Według obliczeń Ministerstwa Robót Publicznych, zniszczenia wojenne na obszarze Rzeczypospolitej wynoszą ogółem 1.785.305 budynków, stanowiących wartość około 1½ miljona złotych. Z tej ilości odbudowano około 66% budynków, jakkolwiek ruch ten istniał przeważnie na wsi, tak, że wartość wzniesionych na nowo budowli nie przekracza połowy dokonanych zniszczeń wojennych.

Jednakże potrzeby budowlane nie ograniczają się tylko do wyrównania strat wojennych bezpośrednich. Trzeba również uwzględnić, że od 11-tu lat nie mieliśmy prawie że wcale akcji budowy nowych objektów, a ponadto cały szereg budynków przedwojennych nie był zupełnie odnawiany, co również przyczyniło się do powiększenia potrzeb mieszkaniowych.

Dalej występuje jako ważny moment, zwiększający potrzeby mieszkaniowe, konieczność udzielania odpowiednich pomieszczeń naszym władzom państwowym i komunalnym i to nie tylko w stolicy Państwa, lecz i w siedzibach województw i starostw oraz w innych miejscowościach, posiadających bądź to urzędy celne, bądź pocztowe i t. p.

Wreszcie zachodzi potrzeba uwzględnienia braków na polu rozwoju kulturalnego naszego Państwa, spowodowanych przez celową politykę zaborców, a przejawiających się w dziedzinie szkolnictwa, szpitalnictwa i t. p. dziedzin, które przed wojną były w poszczególnych dzielnicach zupełnie zaniedbane.

Gdybyśmy do zagadnienia ruchu budowlanego włączyli poza kwestją domów mieszkalnych lub służących dla pomieszczenia różnych instytucji włączyli również sprawę budowy nowych linji kolejowych, budowy i rozszerzenia portów rzecznych oraz morskich, następnie kanałów, nowych placówek przemysłowych, wreszcie dróg bitych i mostów oraz wszelkich innych dziedzin naszego życia społecznego, wykazujących naglącą potrzebę rozwoju, wówczas dopiero otrzymalibyśmy pełny obraz tego ogromu pracy, jaki stoi jeszcze przed nami, a który domaga się jaknajrychlejszego pokonania.

Ograniczając temat do pomieszczeń mieszkalnych, których brak najbardziej szerokim masom ludności daje się odczuwać, możemy stwierdzić, że uruchomienie chociażby tej jednej dziedziny ruchu budowlanego miałoby ogromny efekt nie tylko bezpośredni, przez usunięcie braku mieszkań, lecz również szerszy, gdyż wraz z ożywieniem ruchu budowlanego bylibyśmy świadkami rozwoju całego szeregu dziedzin przemysłu, będącego dostawcą materjałów surowych, koniecznych dla budownictwa. Równolegle z tem, poza zatrudnieniem robotników budowlanych, których przed wojną mieliśmy miljon, znaleźliby zatrudnienie również robotnicy w owych gałęziach przemysłów pomocniczych, wiążących się w cały łańcuch gospodarczy. Tak więc mielibyśmy tu do czynienia z wyrwaniem z letargu przemysłu ceramicznego (cegły, dachówki i t. p.), wapiennego, cementowego, szklarskiego, materjałów drzewnych, żelaznego i wielu innych, związanych z wyżej wymienionemi przemysłami, a więc kopalni węgla, rud i t. p. Rzecz prosta, że zatrudnienie kilku miljo-

nów robotników w związku z akcją budowlaną musiałoby rozszerzyć rynek wewnętrzny, powiększyć zapotrzebowanie na wszelkiego rodzaju towary codziennej potrzeby, wzmocnić siłę nabywczą w kraju, co oczywiście miałoby wpływ ożywczy we wszelkich gałęziach naszego przemysłu.

Widzimy więc, że konieczność wznowienia ruchu budowlanego wypływa dziś nietylko jako konieczność dostarczenia mieszkań, lecz również jako nakaz ogólnogospodarczy, zwłaszcza w dobie obecnego kryzysu w Polsce. Jeśli więc mimo wszystko nie widzimy tego ruchu, muszą istnieć tak duże trudności, że nawet te widoczne konieczności życiowe nie mogły ich przezwyciężyć. Tu właśnie dochodzimy do punktu ciężkości naszego zagadnienia.

Jak łatwo się domyśleć, pierwszym warunkiem do uruchomienia akcji budowlanej jest posiadanie odpowiednich kapitałów. Jeśli zważymy, że według dokonanych obliczeń, rozkładająo plan budowy, brakujących pomieszczeń na 10 lat, należałoby budować rocznie w całej Polsce 90 000 mieszkań, co wymagałoby do 800 miljonów złotych rocznie, łatwo zrozumieć, że uzyskanie takich sum jest dziś przy pomocy sił wewnętrznych rzeczą zupełnie niemożliwą. Dla przykładu możemy tu przytoczyć, że pomoc państwowa wyrażała się tu pod koniec roku 1924 cyfra 120 miljonów złotych, co stanowi wobec potrzebnych przez dziesięć lat ogółem ośmiu miljardów sumę aż nadto znikomą.

Liczyć na inwestycje ze strony kapitałów prywatnych wobec braku gotówki i wysokiej stopy procentowej jest zbyt trudno. Wysokie koszty budowy i drożyzna kapitału zupełnie przekreślają jakąkolwiek rentowność nowych budowli. To też ostatnio obrano drogę zarówno pożyczek zagranicznych jak i tworzenia funduszu państwowego na cele budowlane ze specjalnych podatków, jako jedyny sposób zdobycia potrzebnych funduszów na akcję budowlaną, o czem piszemy oddzielnie.

Mimo to konieczna akcja przygotowawcza w celu zrealizowania tych zamierzeń zajęła z konieczności czas dostatecznie długi, aby nadzieje na tegoroczny sezon budowlany upadły.

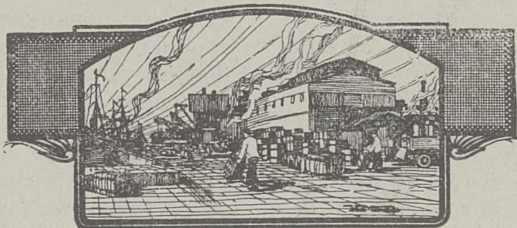
Poza drożyzną kapitału, poważną przeszkodą, jak wspominaliśmy, są nader wysokie koszty budowy. Wpływa na to zła organizacja pracy, droga robocizna i wreszcie drożyzna materjałów budowlanych.

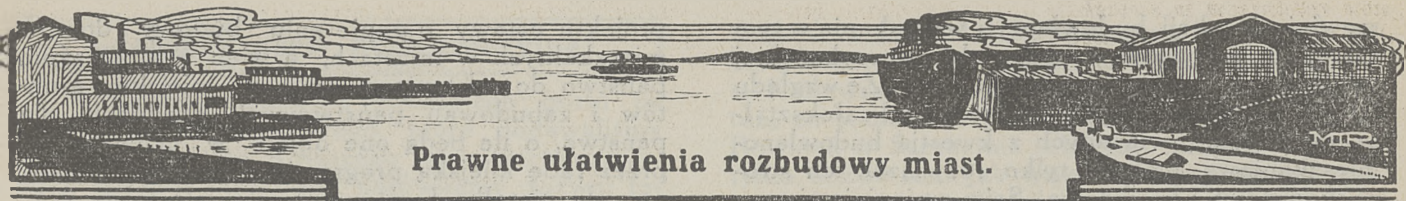
Co się tyczy organizacji pracy, to tu należałoby zwrócić uwagę na oddanie prac budowlanych większym przedsiębiorstwom, rozporządzającym koniecznemi urządzeniami technicznemi i siłami fachowemi. Wiadomo, że budowle, stawiane sposobem „gospodarczym" przez różne spółdzielnie są tak drogie, że zupełnie nie wytrzymują zdrowej kalkulacji. Dalsze kontynuowanie takiego systemu musiałoby być uznane za wręcz szkodliwe dla gospodarstwa społecznego.

Koszty robocizny wzrosły zupełnie zatrważająco, zwłaszcza w związku ze spadkiem wydajności pracy. Ponadto długoletni zastój w budownictwie przyczynił się do zaniku wykwalifikowanych robotników budowlanych, którzy przerzucili się do innych zawodów, dziś często korzystniejszych, albo też wyemigrowali z Polski.

Wreszcie pozostaje sprawa kosztu materjałów budowlanych. Otóż tu brak kapitału obrotowego i długoletni zastój sprawił, że cały szereg gałęzi przemysłu jest nieprzygotowany do większego ruchu budowlanego. Do nich należą w pierwszej linji cegielnie, wskutek czego musi się odczuwać brak materjału i zwyżka cen. Również drzewa budulcowego odczuwa się brak ze względu na niesprzyjające warunki eksploatacji podczas ostatniej zimy. Lepiej przedstawia się sprawa pod względem materjałów żelaznych, wapna, cementu i szkła szybowego, jednakże i tu nie posiadamy zapasów, wobec czego na początku tegorocznego sezonu w oczekiwaniu wzmożonego popytu dawała się odczuwać dalsza zwyżka cen, utrudniająca i tak już rozpaczliwą sytuację w ruchu budowlanym.

Z powyższego widzimy, że rok obecny musi być uważany raczej jako przygotowawczy zarówno pod względem akcji zdobycia koniecznych kapitałów, jak i organizacii przemysłów pomocniczych, przyczem rola rządu wysuwa się tu na plan pierwszy, gdyż w jego ręku leżeć będzie podział funduszów, stanowiących podstawowy warunek ożywienia ruchu budowlanego w Polsce. Od należytego dopilnowania, by akcja przygotowawcza została niezwłocznie rozpoczęta i przeprowadzona, zależeć będzie, czy ożywczy wpływ ruchu budowlanego zdąży uchronić nasze życie gospodarcze od zupełnego wycieńczenia. *Red.*

Prawne ułatwienia rozbudowy miast.

Ogólne przesilenie gospodarcze, jakie przeżywamy obecnie, odbiło się też na będącym zresztą oddawna w zastoju przemyśle budowlanym, który wraz z szeregiem gałęzi pokrewnych zatrudniał przed wojną ogromną ilość robotników na ziemiach polskich. Wzmożony przypływ ludności do miast i miasteczek oraz ich przeludnienie, związane także z przemianami polityczno-państwowemi, dzięki którym wytworzyło się szczególnie wielkie zapotrzebowanie lokali w stolicy i głównych miastach – wszystko to przyczyniło się do stworzenia dotkliwego braku mieszkań i gmachów publicznych oraz naglącej potrzeby wszczęcia ruchu budowlanego. Zarządy większych miast oraz rząd uświadamiały sobie potrzeby w tym zakresie już oddawna, dowodem czego były zarówno rezolucje, uchwalane na zjazdach związku miast polskich, jak i różne próby ustawodawcze, dotyczące zarówno powiększenia terenów budowlanych, jak i ułatwień kredytowych na cele akcji budowlanej. Pierwszą próbą w tym zakresie była ustawa z 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. Ust. Nr. 70, poz. 462), która uprawniła państwo (urzędy ziemskie) do przymusowego wykupu (wywłaszczenia) majątków ziemskich, znajdujących się w sferze oddziaływania interesów mieszkaniowych miejskich, jako położonych w obrębie lub sąsiedztwie większych miast i ośrodków przemysłowych (art. 1, punkt 7, art. 2, punkt (d) i art. 26). Wspomniane prawo „przymusowego wykupu“, jak nazywa ustawa o reformie rolnej wywłaszczenie większych obszarów gruntów (w danym wypadku na korzyść rozbudowy miast), było niedostateczne dlatego, że odnosiło się tylko do większych posiadłości podmiejskich, jak obecnie, nie przekraczających 23 ha. Ponadto, jak i z wykonania całej wogóle reformy rolnej, efekt z tego prawa był jak dotąd nieznaczny. W myśl powyższej ustawy podlegały przymusowemu wykupowi majątki ziemskie (a więc większe posiadłości) w promieniu 15 klm. od miasta Warszawy lub w odległości określonej przez Główny Urząd Ziemski (Ministerstwo Reform Rolnych) w innych miastach.

W myśl art. 26 tej ustawy miały być te grunty oddawane przez władze państwowe miastom na cele ich rozbudowy i tworzenie kolonji robotniczych, rzemieślniczych i t. d. Przepisy te, o ile wiadomo, nie przyczyniły się dotąd do tej rozbudowy. Nie pomogła tej sprawie również i ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie rozbudowy miast (Dz. Ust. Nr. 89, poz. 811), która miała na celu przyczynienie się do normalnego rozwoju ruchu budowlano-mieszkaniowego. Ustawa ta ze względu na ówczesny okres inflacji marki polskiej nie miała dostatecznego wpływu i znaczenia dla rozwoju budownictwa, gdyż zmieniające się ustawicznie stosunki gospodarcze uniemożliwiały uzyskanie środków potrzebnych na akcję budowlaną. Z chwilą uskutecznienia sanacji skarbowej i stabilizacji pieniądza, ustawa ta stała się nieaktualną. To też od chwili, gdy rząd, chcąc przyczynić się do zaradzenia dotkliwemu brakowi mieszkań, a także do zmniejszenia bezrobocia i zastoju w życiu gospodarczem i uznając całą pilność ożywienia akcji budowlanej, postanowił część uzyskanej pożyczki amerykańskiej przeznaczyć na pomoc w formie dogodnego kredytu dla budownictwa, powstała konieczność stworzenia nowych form i podstaw prawnych w tym kierunku.

W związku z tem Ministerstwo Skarbu 17 marca r. b. wniosło na podstawie odnośnej uchwały Rady Ministrów do Sejmu projekt ustawy o popieraniu budowy domów mieszkalnych w miastach. Zadaniem tego projektu było unormowanie kwestji kredytowych, związanych z potrzebami poparcia akcji budowlanej w obecnych warunkach kryzysu gospodarczego i braku środków obrotowych. Projekt przewidywał gwarancje skarbu państwa dla listów zastawnych i obligacji, wydawanych na cele budowlano-mieszkaniowe. Wychodził więc ze słusznego założenia, że większe miasta i inne zamożniejsze związki komunalne mogą przez emisję poszukiwanych często zagranicą obligacji samorządowych, zabezpieczonych na majątku gminy, pozyskać środki pieniężne na budowę domów zarówno we własnym zakresie, jak i na poparcie w tym kierunku inicjatywy prywatnej. Kapitał zagraniczny bowiem częstokroć angażuje się chętniej w przedsiębiorstwa i inwestycje samorządowe, niżli państwowe, uważając je za rentowniejsze, pewniejsze i lepiej administrowane. Wspomniany projekt miał unormować ponadto wypłaty pożyczek w gotówce oraz stworzyć specjalny fundusz budowlany, przeznaczony na zmniejszanie kosztów budowy mieszkań. Fundusz budowlany miał się według projektu tworzyć z dochodów ze specjalnych podatków od lokali i od placów budowlanych. Ponadto miał być zapewniony szereg ulg podatkowych dla nowowznoszonych budowli i wreszcie projektowano uprawnić państwo, stosownie do wymagań art. 6 Konstytucji, do odstępowania gruntów państwowych na cele budowlane nietylko gminom, ale także osobom fizycznym i prawnym. Jak zaznaczono, projekt powyższy był wniesiony do Sejmu 17 marca r. b., a więc zbyt późno, aby już przed wiosną mógł się ukazać w formie obowiązującej ustawy i aby przepisy jego mogły być wykorzystane dla

rozwinięcia akcji budowlanej i wyzyskania w tym kierunku wpływów z pożyczki amerykańskiej w sposób należycie zorganizowany. Ze względu jednak na to, że projekt nie załatwiał całokształtu zagadnień, związanych z kwestją budowlano-mieszkaniową, usiłując tylko rozwiązać ich stronę finansową i kredytową, Sejm zmieniając i uzupełniając go, dopiero 29 kwietnia r. b. uchwalił w miejsce tego projektu ustawę o rozbudowie miast, znosząc dotychczasowe ustawy z 1 sierpnia 1919 r. o funduszu mieszkaniowym i z 26 września 1922 r. w przedmiocie rozbudowy miast. Uchwalona w ten sposób obecnie obowiązująca ustawa z 29 kwietnia r. b. o rozbudowie miast, ogłoszoną została dopiero w Dzienniku Ustaw z dnia 20 maja r. b., a więc już — gdy minęła wiosna, najlepszy czas dla rozpoczęcia budownictwa.

Jednakże sprawa akcji budowlanej jest wciąż aktualną i ożywienie jej mogłoby wpłynąć na złagodzenie kryzysu gospodarczego i zmniejszenie bezrobocia. Wspomniana powyżej ustawa nakłada na gminy miejskie obowiązek przyczynienia się do wzmożenia ruchu budowlanego i zapobieżenia brakowi mieszkań. Zadaniem magistratów miast lub specjalnie dla tych celów utworzonych komitetów rozbudowy ma być budzenie i wspomaganie inicjatywy prywatnej oraz prowadzenie samodzielnej akcji budowlano-mieszkaniowej. W wykonaniu tych zadań miasta mają nabywać grunty budowlane od osób prywatnych lub przejmować je od państwa, odstępować je drogą sprzedaży, wydzierżawienia lub na prawie zabudowy kooperatywom mieszkaniowym, instytucjom społecznym, spółkom i osobom prywatnym, nakazywać doprowadzenie do mieszkalnego stanu budowli zniszczonych lub niezamieszkałych, wspomagając właścicieli pożyczką i pod rygorem wykonania robót na koszt właściciela. Ustawa uprawnia magistraty miast lub komitety rozbudowy także do żądania wywłaszczenia gruntów podmiejskich na cele rozbudowy. Żądanie wywłaszczenia musi się opierać na uchwale rady miejskiej określającej jego cel i przedmiot. Zastosowanie jednak tego prawa w sposób, jaki przewiduje ustawa, wydaje się z punktu widzenia wyników praktycznych problematycznem. Omówimy to osobno, zaznaczając jednakże narazie, że w myśl art. 6 i 7 ustawy postępowanie wywłaszczeniowe dla tych wypadków jest w porównaniu z dekretem Naczelnika Państwa z dn. 7 lutego 1919 r. (Dz. praw nr. 14 poz. 162) o tyle uproszczone, że orzecznictwo o wywłaszczeniu należy do władz administracyjnych (starostów, wojewodów i Ministra Spraw Wewnętrznych, zależnie od wielkości miasta).

Ustawa uprawnia także magistraty miast lub komitety rozbudowy do czasowego objęcia w przymusowy zarząd przedsiębiorstw wytwarzających materjały budowlane, o ile właściciele tych przedsiębiorstw, mimo ofiarowanej im pomocy ze strony miasta, ich nie uruchomią, pozatem ustawa zawiera postanowienia pierwotnego projektu ustawy o popieraniu budowy domów mieszkalnych w miastach, a więc — upoważnia państwo do odstąpienia gminom miejskim gruntów i zabudowań państwowych zbędnych dla państwa, o ile będą one objęte w uchwalonym przez radę miejską programie rozbudowy miasta, na cele nietylko budowy domów, ale także ulic, skwerów, parków i t. d.

Grunty przekazywane miastom, w myśl wspomnianej już ustawy o wykonaniu reformy rolnej, mają być odstępowane po cenach nabycia ich przez państwo.

Dla zrealizowania zadań rozbudowy, ustawa przewiduje kredyty budowlane do wysokości 80% kosztów budowy łącznie z placem, ze środków państwowego funduszu gospodarczego, utworzonego ustawą z 3 marca 1925 r. o wypuszczeniu pożyczki zagranicznej w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki (Dz. Ust. nr. 22 poz. 154). Kredyty te udzielane na okres półtoraroczny, mają być jednak zamienione w myśl ustawy na kredyty długoterminowe, amortyzacyjne do 30-u lat drogą emisji listów zastawnych i obligacji, zabezpieczonych na nieruchomościach nowowznoszonych budowli do 80% ich wartości i gwarantowanych przez gminy miejskie i przez państwo. Ponadto ustawa tworzy specjalny fundusz rozbudowy miast, który ma powstać z wpływów państwowych podatków od lokali, od placów budowlanych, niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych, a objętych planami regulacyjnemi miast. Celem tego funduszu ma być ewentualne pokrycie różnicy między sumą kredytów budowlanych, a sumą uzyskaną ze sprzedaży wspomnianych listów zastawnych i obligacyj, jak również ewentualne pokrycie ich oprocentowania oraz części kosztów oprocentowania kredytów budowlanych.

W celu ułatwienia sprzedaży i wogóle obrotu gruntami podmiejskiemi, ustawa znosi dla tych wypadków potrzebę zezwoleń na przeniesienie własności wydawanych ze strony urzędów ziemskich. Zastrzega jednak, że w wypadkach ich parcelacji odnośny projekt musi być uzgodniony z planem regulacyjnym miasta oraz, że muszą być zlikwidowane serwituty. Czynności wynikające z ustawy zwolnione są od stempli i podatku od kapitałów i rent. Ulgi podatkowe, przewidziane ustawą, odnoszą się do zwolnienia dochodów z nowozbudowanych domów od podatku dochodowego na lat 10, oraz do prawa potrącenia, od należnego skarbowi podatku dochodowego z ogólnego dochodu płatnika kosztów budowy nowowznoszonych budowli, jednorazowo lub przez 5 lat, z wyłączeniem pożyczek, jakie na pokrycie tych kosztów zostały udzielone. Oprócz tego zwalnia ustawa od podatku miejskiego, podstawowe materjały budowlane, wyliczone w art. 26, jak drzewo, cegłę, dachówkę, wapno i t. d. Ustawa ma obowiązywać 10 lat od dnia ogłoszenia.

Mieczysław Bilek.

Gdańsk a porty konkurencyjne.

Pomyślność rozwoju gdańskiego portu na tle cyfr obrotu towarowego, które podawaliśmy już w zeszycie nr. 8 naszego wydawnictwa, uwypukli się tem silniej gdy porównamy rozwój tego portu ze stanem aktualnym portów konkurencyjnych.

Wiadomo, że w stosunku do obrotu przedwojennego, ruch towarowy w Gdańskim porcie w roku 1924 wykazuje pewną zwyżkę, gdyż o ile w roku 1913 obrót ten wynosił ogółem 2,112,101 tonn, o tyle w ubiegłym roku stanowił już 2.374.557,3 tony. Wobec tego, jeśli cyfrę za rok 1913 przyjmiemy jako 100, wówczas dla roku 1924 otrzymamy 112,4, czyli że wzrost obrotu wyniół okrągłe 1/8 w stosunku do stanu przedwojennego.

Na zasadzie danych statystycznych, wykazywanych przez inne porty północne, możemy stwierdzić, że pod tym względem Gdański port stanowi wyjątek, gdyż wszystkie inne porty konkurencyjne nie tylko, że nie wykazują zwyżki obrotu towarowego, lecz, przeciwnie, znaczny nie dobór w stosunku do stanu przedwojennego, nie wyłączając nawet najpoważniejszych portów niemieckich.

Tak więc Hamburg, wykazujący przed wojną 25,5 miljonów ton obrotu, obecnie posiada obrót, wynoszący zaledwie 15,5 miljona ton, czyli że około 60% cyfry przedwojennej. Rownież i porty bremeńskie wykazują znaczną zniżkę, wynoszącą 1/4 obrotu przedwojennego, tak że Brema posiada obecnie zaledwie 75% tej masy towaru, jaka przechodziła przed wojną.

Najjaskrawiej sprawa przedstawia się w porównaniu z portem Królewieckim.

Mianowicie, jeśli przed wojną całkowity obrót portowy w Królewcu wynosił 1.870.092 tony, o tyle teraz daje zaledwie 1.437.342 tony, to znaczy że zmniejszył się o 23%, stanowiąc zaledwie 76,86% cyfry przedwojennej. Co ciekawsze że zmiejszenie się cyfry obrotu zostało spowodowane głównie spadkiem wywozu, gdyż ogólne cyfry rozpadają się według rubryki przywozu i wywozu, jak następuje:

	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
przed wojną	960,193 t.	100,0%	909,899 t.	100,0%
1923	898,689 t.	90,3%	546.730 t.	60,1%
1924	939.971 t.	96,8%	497.371 t.	54,6%

Podczas gdy w Gdańsku posiadamy tendencję odwrotną, gdyż odnośne zestawienie daje nam następujący obraz:

	PRZYWÓZ	WYWÓZ
1913	1.233.630,0 t.	878.471,0 t.
1923	654.929,0 t.	1.717.792,6 t.
1924	738.071,9 t.	2.374.557,3 t.

Dowodzi to, że zwyżka ogólnego obrotu w Gdańsku spowodowana jest przez wzmożony eksport z Polski przez ten port z pominięciem innych portów konkurencyjnych. Dotyczy to zwłaszcza drzewa, które dzięki specjalnie przychylnej polityce rządu polskiego przechodzi przez Gdańsk w ilości 1.018.949,8 tony (1924), czyli że cztery razy więcej, niż przed wojną, podczas gdy w Królewcu eksport wyniósł zaledwie 107.290 ton, co stanowi trzy razy mniej, niż przed wojną. Również w Szczecinie eksport drzewa wynosi tylko 80.000 ton. Jak więc widzimy, pod tym względem port w Gdańsku jest specjalnie w korzystnem położeniu.

Co się tyczy innych towarów eksportowych to na pierwszem miejscu w Królewcu stoi wywóz zboża, stanowiąc 210.185 ton. Przez Gdańsk w roku 1924 przeszło tylko 171 764 tony, co jednak w najbliższym roku przy urodzajach musi się kardynalnie zmienić.

Pod względem przywozu Królewiec wykazuje pozornie korzystniejsze cyfry, lecz należy zauważyć, że na pierwszem miejscu stoi tu przywóz węgla angielskiego, co w stosunku do Gdańska pozbawione jest gospodarczej wagi ze względu na nadmiar produkcji węglowej w Polsce. Co jednak stanowi rzecz bardzo charakterystyczną, to fakt, że w Królewcu mamy przywóz drzewa drogą morską i to częściowo z Gdańska, co zostało spowodowane tanością frachtu kolejowego na Gdańsk. Pozatem do Królewca przybywało drzewo z Finlandji.

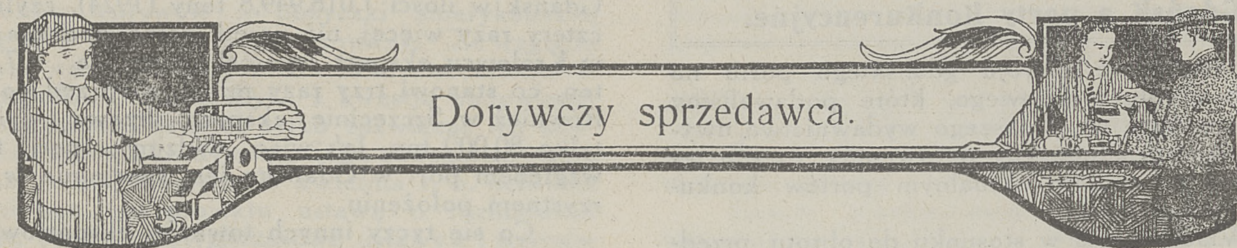
Przywóz śledzi do Królewca wyniósł 25.242 tony w stosunku do 82,070 ton przed wojną. Tymczasem w Gdańsku przywóz w roku 1924 wyniósł 83.931,5 tony. Zniżka w Królewcu tłomaczy się właśnie konkurencją Gdańska, który przejął cały import śledzi do wschodnich obszarów Polski.

Te kilka cyfr już wskazuje dobitnie na to, w jak korzystnej stosunkowo sytuacji znajduje się port gdański i to właśnie wskutek posunięć polskiej polityki zwłaszcza taryfowo-kolejowej. Trzeba bowiem wziąć pod uwagę, że jeśli chodzi o bezpośrednie warunki konkurencyjne, to Gdańsk bynajmniej nie wykazywałby żadnych szans, gdyż zarówno pod względem kosztów przeładunkowych, jak i opłat portowych Gdańsk jest znacznie droższy od innych portów konkurencyjnych. Wystarczy wskazać na fakt, że podczas gdy w Hamburgu i Szczecinie dzienna płaca robotnika portowego wynosi mk. 5.60, w Królewcu zaś mk. 4.80, w Gdańsku robotnik portowy otrzymuje dziennie 7.70 wzgl. 8.16. Również ogromnie pomniejsza zdolność konkurencyjną Gdańskiego portu brak urządzeń technicznych, w jakie są uposażone porty niemiecki.

Z tego względu Gdańsk zawdzięcza swe pomyślne cyfry obrotu towarowego wyłącznie swemu monopolistycznemu stanowisku na polskim obszarze gospodarczym, wytworzonem celową polityką Polski, starającą się kierować towary bez mała wyłącznie przez ten port.

A. S.

W pewnem przedsiębiorstwie był sprzedawca, który został zaangażowany przed sześciu miesiącami, ale obecnie miał być usunięty z zajmowanego stanowiska.

Historja jego była bardzo nieskomplikowana. Muszę dodać, że wszystko to działo się w Ameryce, gdzie dzieją się wogóle różne nadzwyczajne wypadki, które jednak zawsze są analizowane i podawane do wiadomości publicznej ku nauce i przestrodze innych.

Otóż ten sprzedawca, nazwijmy go Mr. Jones, po upływie pierwszego miesiąca pobił wszystkie rekordy na swem terytorjum. Nikomu przed nim nie udało się zjednać tylu nowych i to doskonale płacących klientów. Drugi miesiąc był równie doskonały: szef sprzedaży nie posiadał się z zachwytu. Zamówienia napływały do fabryki, a gotówka do kasy. Miesiąc ten dał takie piękne rezultaty, że naczelny dyrektor towarzystwa napisał do Mr. Jones odręczny list. w którym winszował mu powodzenia i życzył dalszych sukcesów. Krok ten spotkał się nawet z pewną krytyką otoczenia naczelnego dyrektora, ponieważ była to rzecz niesłychana w kronice tego przesiębiorstwa. Dyrektor jednak tak wytłumaczył swe stanowisko: Skoro Jones źle się sprawuje, to napewno spotka go od nas odpowiednia notatka, dlaczego więc nie mam do niego pisać, skoro sprawuje się wyjątkowo dobrze?".

A jednak ten sam Mr. Jones był w przededniu wypowiedzenia mu posady. Co się stało? A no stało się to, że na trzeci miesiąc osiągnięte przez niego rezultaty nie były już tak doskonałe. Czwarty i piąty miesiąc były wyrazem szybkiego spadania ilości nadsyłanych zamówień, a szósty był tak ubogi pod tym względem, że nie dorównywał nawet temu, co przeciętny mierny sprzedawca dostarczał swemu przedsiębiorstwu. Powiedziano więc sobie, że Jones „się wypisał".

Władze przedsiębiorstwa, a na pierwszym miejscu szef wydziału sprzedaży, doszły do przekonania, że Jones był jednym z tych „dorywczych sprzedawców" pełnych słomianego ognia, którzy równie szybko zapalają się do pewnej pracy, jak i stygną w swych zapałach. Nie można na nich zupełnie polegać, ponieważ zużywają się szybko i nie są w stanie dostarczyć firmie stałych równych odbiorców, na jakich powinna się opierać produkcja lub zbyt.

Wiadomość o projekcie zwolnienia Jones'a doszła do uszu naczelnego dyrektora. Było to dla niego swego rodzaju porażką: ponieważ czuł on dobrze, że swego czasy właśnie z powodu tego człowieka uczynił on pewien krok, który mu starsi koledzy w zarządzie mieli za złe. Trzeba się bronić. Zawezwał więc do siebie szefa wydziału sprzedaży.

„Zdaje się, że jednak ten Jones, którego ma pan zamiar usunąć, przysporzył nam wielu nowych klientów. Czy nie? I klientów poważnych i dobrych płatników. Ekspedycja była duża i inkaso zadawalające Co pan sądzi stało się ostatnio z tym człowiekiem?"

„Bo ja wiem — odpowiedział szef sprzedaży — sam nie mogę go dobrze zrozumieć. Wydaje mi się jednak, że Jones obecnie tak źle sprzedaje, ponieważ stracił swój cały entuzjazm, przestał się interesować swem terytorjum. A może tylko zbyt się wysilił przez pierwsze dwa miesiące, a teraz opadł z sił i nie może nadążyć".

„A kogo chce pan posłać do tego terytorjum na miejsce Jones'a? Trzeba będzie postarać się o równego człowieka, który będzie mógł utrzymać stosunki nawiazane przez Jones'a".

Zgadzało się to w zupełności z planami szefa sprzedaży. Właśnie on tak samo rozumował i przygotował już sobie takiego „równego" pracownika, który umiałby uprawiać w dalszym ciągu to pole zorane i przygotowane przez poprzednika.

„A jakie ma pan plany co do tego terytorjum na południu, które, jeżeli mnie pamięć nie myli, jest jakby zaniedbane czy też może bardzo trudne, sądząc z dotychczasowych rezultatów?"

„Tak, to jest bardzo ciężki i niewdzięczny rejon, sam nie wiem kogoby tam posłać".

„A więc niech pan wstrzyma się z dymisją Jones'a, a natomiast niech pan jemu przeznaczy to terytorjum. Niech mu pan nadto powie, że przeznaczamy trzy miesiące na opracowanie tego rejonu, i że w razie jeżeli zrobi nam tam zamówień na sumą 15000. to otrzyma dodatkowe premjum w wysokości 500 dolarów. Wreszcie, jeżeli dobrze wywiąże się z opracowania tego terytorjum, to dostanie inne na tych samych warunkach. Dodać muszę już dla pańskiej wiadomości, że w tym Jones'ie ma pan doskonałego pioniera, który właśnie jest doskonały do pracy organizacyjnej, twórczej, i ta tylko go interesuje i dodaje mu chęci i entuzjazmu. Jeżeli tylko będziemy umieli go dobrze użyć, to stanowić on dla nas będzie bardzo tęgą siłę".

T. Skarzyński.

KRONIKA KRAJOWA
PRZEMYSŁ

Skład tymczasowej rady gospodarczej.

Komitet Ekonomiczny Ministrów uwzględniają częściowo wyniki dyskusyj, jakie toczyły się w Ministerstwie Skarbu, zaproponował następujący rozdział miejsc w projekcie ustawy o tymczasowej naczelnej radzie gospodarczej. Grupa „Rolnictwo" zamiast pierwotnych szesnastu miejsc ma otrzymać osiemnaście podzielonych w następujący sposób: własność państwa 2 miejsca w radzie, izby rolnicze 3, wielka własność 3, mała własność 4, przemysł rolniczy 2, spółdzielnie rolnicze 4, „Przemysł" mający 18 miejsc, podzielono: przedsiębiorstwa państwowe 3, przedsiębiorstwa użyteczności publicznej 2, izby przemysłowe 5, inne zrzeszenia przemysłowe 8. W grupie „rękodzieło" z 4 miejsc otrzymać mają izby rękodzielnicze 2. Inne zrzeszenia 2. W grupie „handel" izba handlowa w Katowicach 1, inne zrzeszenia 4 miejsca. Grupa „transport" ma mieć 4 miejsca, z tych lotnictwo i atomobilizm 1, koleje 1, poczta i telegraf 1, żegluga morska i rzeczna 1. „Instytucje kredytowe" otrzymać mają 7 miejsc, a w nich Bank Polski 1, instytucje kredytowe państwowe 2, towarzystwa kredytu długoterminowego 1, inne 3. Własność nieruchoma miejska ma mieć jednego przedstawiciela. Instytucje samorządowe gospodarcze 3. W grupie „praca najemna", dla której przeznacza się 28 miejsc, podział ma być następujący: urzędnicy państwowi komunalni 5, pracownicy biurowi i handlowi 2, pracownicy techniczni 3, robotnicy przemysłowi i handlowi 10, transportowi 3, robotnicy rolni 5. „Wolne zawody mają otrzymać 2 miejsca, a przedstawiciele nauki 6.

O postęp techniczny w kolejnictwie.

Ministerstwo Kolei opracowało wzorowy projekt pomocniczych warsztatów dla średniej naprawy parowozów w Piotrkowie, wedle nowoczesnych zasad naukowej organizacji pracy. Projekt ten, rozpatrzony w Komitecie dla spraw postępu w kolejnictwie i zatwierdzony przez Departament VI Ministerstwa Kolei, przekazano do wykonania. Kredyt na ten cel jest na rok bieżący przewidziany.

Dla osiągnięcia szybkiego zrealizowania zamierzeń Ministerstwa, opartych na uchwałach Komitetu dla spraw postępu w kolejnictwie, jest niezbędne biuro konstrukcyjne, bez którego planowa akcja o szerszej skali w tym kierunku jest niemożliwa. Wobec tego opracowuje się z polecenia p. Ministra kolei ustrój kolejowych biur konstrukcyjnych na podstawie danych, zebranych we Włoszech, Francji i Belgji, gdzie takie biura oddawna już istnieją.

Postulaty przemysłu żelaznego Małopolski i b. Kongresówki.

Anormalne warunki, które panują w naszym przemyśle metalowym i niesłychanie ostre przesilenie, skłoniły przemysł żelazny Małopolski i b. Kongresówki do wystąpienia do Rządu ze swemi własnemi postulatami.

Postulaty te są następujące: kwestja czasu pracy, sprawę kredytu towarowego, kredytu długoterminowego, oraz spraw polityki taryfowej.

W kwestji czasu pracy przemysł ten domaga się przedłużenia czasu pracy, tak jak zastosowane to już zostało na Górnym Śląsku.

W sprawie kredytu towarowego, domaga, się obniżenia oprocentowania, które obecnie wraz z opłatą weksli wynosi 23,2 proc.

Prosi o pomoc i współdziałanie Banku Gospodarstwa Krajowego w otrzymaniu inwestycyjnego kredytu długoterminowego w wysokości 8 milj. dolarów.

Prosi wreszcie o dalszą rewizję taryf kolejowych na przewóz rudy, szmelcu, koksu, węgla i wapienia, w kierunku obniżenia kosztów przewozu tych produktów.

W końcu memorjału, przedstawiającego wyżej podane postulaty, wyrażona jest prośba o ochronę celną dla produkcji przemysłu żelaznego województw; kieleckiego i krakowskiego.

Nie wątpimy, że uznając słuszność zgłoszonych postulatów—Rząd rozpatrzy je jaknajżyczliwiej.

Inspekcja warsztatów kolejowych.

Minister kolei inż. Tyszka dokonał inspekcji prac, prowadzonych przy rozbudowie warsztatów wagonowych w Pruszkowie pod Warszawą. Budowa wielkiej hali dla wagonów osobowych, działu mechanicznego, kuźni stolarni i magazynów zasobów jest na ukończeniu i w pierwszej połowie przyszłego roku w warsztatach tych rozpocznie sią naprawa wagonów osobowych. Warsztaty pruszkowskie po ich ostatecznem uruchomieniu będą największym i najlepiej wyposażonym warsztatem naprawy wagonów na kolejach państwowych i będą stały na wysokości najlepszych współczesnych warsztatów w krajach zachodnich.

Związek inżynierów naftowych.

Inżynierowie pracujący w przemyśle naftowym, dotąd niezorganizowani i należący do rozmaitych zrzeszeń, bądźto zawodowych, bądź naukowych, zawiązali „stowarzyszenie polskich inżynierów przemysłu naftowego" z siedzibą w Borysławiu, którego celem jest praca naukowa i organizacyjna w tym przemyśle w najszerszem tego pojęcia znaczeniu, oraz obrona interesów zawodowych swoich członków.

Przewodniczącym wydziału zarządu został wybrany inż. Zygmunt Bielski, zastępcami: inż. T. Gawlik i inż. Kaz. Ślączka, sekretarzem inż. Jan Wójcicki.

Z Centralnego Związku.

Rada Centralnego Związku polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów na posiedzeniu w dniu 17 czerwca b. r. powołała ks. Stanisława Lubomirskiego na zastępcę prezesa Rady Centralnego Związku. Na tem samem zebraniu Rady przyjęto do grona członków rzeczywistych Związek właścicieli drożdżowni w Polsce. W ten sposób liczba organizacyj zrzeszonych w Centralnym Związku polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów sięga liczby 47,

Przemysł młynarski.

Organizacje młynarskie w województwie lwowskiem czynią zabiegi u rządu o pomoc w kierunku osłabienia zastoju w tym przemyśle.

Z memorjału młynarzy lwowskich wynika, że około 90% młynów zarówno handlowych, jak i rolniczych w okręgu lwowskim jest obecnie nieczynnych.

Fabrykaty z odpadków pochodzenia zwierzęcego.

Zużytkowanie odpadków pochodzenia zwierzęcego, jak krew, kości i odpadki skór, stanowi samodzielną gałęź przemysłową. Niestety, przemysłu zużytkowania krwi zwierzęcej dotąd nie mamy w kraju, z czego powstaje niepowetowana strata, bo marnuje się bezużytecznie materjał, mogący odegrać wybitną rolę w odżywianiu zwierząt.

Kości zwierzęcych jest według statystyki urzędowej około 1.200 wagonów rocznie, całą tę ilość przerabia się w kraju, produkując około 700 wagonów mąki kostnej, artykułu bardzo wysoko cenionego w kraju i zagranicą jako produktu podstawowego do wyrobu fosforowych nawozów sztucznych.

Duże zapotrzebowanie jest również w kraju na łój kostny, którego produkujemy tylko około 60—70 wagonów rocznie i dlatego musimy produkt ten sprowadzać jeszcze z zagranicy, głównie z Australji, Czechosłowacji i Holandji. Z odpadków skórnych, powstałych przy garbowaniu skór wyrabia się żelatynę i klej skórny, mający zastosowanie w fabrykacji mebli.

Produkcja żelatyny w Polsce jest dość nikła, natomiast wyrób kleju skórnego przedstawia się dość poważnie. W okresie inflacji eksportowaliśmy dużo kleju zagranicę, obecnie z powodu wysokich kosztów produkcji nie możemy iść w zawody z wyrobami konkurencyjnemi.

W kraju jeszcze trudnisj znaleźć chętnych nabywców i dlatego przedsiębiorcy mają duże ilości kleju na składach. Garbarnie produkują miesięcznie około 150 wagonów odpadków, a kleju fabrykuje się w okresie chwilowym tylko około 15—18 wagonów miesięcznie.

KRONIKA KRAJOWA HANDLU

Przemysł browarniany i handel chmielem.

Miesiąc kwiecień zaostrzył przesilenie w handlu chmielem jeszcze bardziej z powodu trudności zaopatrzenia w lód oraz w urządzaniu sztucznych chłodowni w browarach. Zakup i montaż sztucznych chłodowni trwa kilka miesięcy, przeto w tym kierunku zmieniły się stosunki na niekorzyść, albowiem wskutek rozstrzygnięcia przez rząd kwestji taryf i kredytów związanych z chłodnictwem, browary obecnie gdyby nawet miały możność uzyskania kredytu na inwestycje mogą liczyć na uruchomienie chłodowni dopiero w miesiącu lipcu. Widoki na eksport są minimalne, albowiem dla zapotrzebowania browarniczego zagranicą pora już jest spóźniona. Należy zauważyć, że eksport chmielu odczuwa dotkliwie brak traktatu handlowego z Rosją, która pokrywa zapotrzebowanie chmielu nie u nas, gdzie przy odpowiednich warunkach mogłaby daleko korzystniej kupić, lecz w Czechosłowacji. W ostatnim czasie rosyjskie organizacje handlowe znowu zakupiły 400 centnarów chmielu w Czechosłowacji, co jest tembardziej ułatwione, że firmy czeskosłowackie udzielają 6-ciomiesięcznego kredytu. Udzielanie tego ułatwienia przez nasze firmy jest z powodu braku gotówki niemożliwe, zwłaszcza wobec zachodzących trudności w dyskoncie nemes sowieckich.

Towary zagraniczne.

Dla zmiejszenia nadmiernego i niepotrzebnego wwozu wielu towarów zagranicznych cło na nie, jak wiadomo, podniesiono dość znacznie—do 60 proc. w porównaniu do stawek dotychczasowych.

Wielu kupców warszawskich zareagowało na to w sposób bardzo swoisty: oto choć niema jeszcze w handlu ani jednej sardynki ani pomarańczy opłaconych w myśl nowej taryfy celnej, kupcy ci podnieśli sobie ceny prawie o 100 pr. A dodać tu przytem należy, iż podwyżka dotyczy samego cła, nie towaru, przeto w istocie zwyżka cła tylko w nieznacznym stopniu może wpłynąć na cenę sprzedażną.

Zwracamy na to uwagę nabywców różnych towarów zagranicznych radząc im porównywanie cen obecnych z poprzedniemi. Wstrzymanie się od kupna w razie zauważenia cen nadmiernych wpłynie bardzo korzystnie na właściwe ustosunkowanie cenników.

Eksport rumuński do Polski.

Rumuńscy eksporterzy owoców i wina są bardzo zaniepokojeni zwyżką ceł na te produkty przez Polskę. Szczególniej niekorzystnie odbija się to zarządzenie na Besarabji, która utraciwszy rynek odeski wywoziła swe owoce i winogrona prawie wyłącznie do Polski. Tak w ubiegłym roku, który pod względem eksportowym należy uznać za niepomyślny, z Besarabji wywieziono do Polski 850 wagonów orzechów, 300 wagonów winogron, 30 wagonów śliwek i 15 wag. jabłek. W roku bieżącym urodzaje zbóż zapowiadają się w Besarabji bardzo słabo i dlatego eksporterzy pokładali wszystkie swoje nadzieje w eksporcie owoców, które dadzą zapewne doskonałe zbiory. Wobec tego koła zainteresowane zwróciły się do rządu z prośbą o wyjednanie u rządu polskiego zniżki ceł importowych na owoce besarabskie.

Handel polsko-sowiecki.

Polska firma wyrobów emaljowanych żelaznych „Wulkan“ sprzedała przedstawicielstwu handlowemu ZSSR. wyrobów emaljowanych na ogólną sumę 630,000 złotych. Fabryka lamp Serkowski zawarła umowę z tymże przedstawicielstwem na dostawę 2 miljonów palników wartości 100,000 rubli zł. Pozatem, jak się dowiadujemy przedstawicielstwo handlowe ZSSR traktuje z poważnemi firmami metalurgicznemi w sprawie nabycia w Polsce znacznej ilości traktoórw i lokomobil.

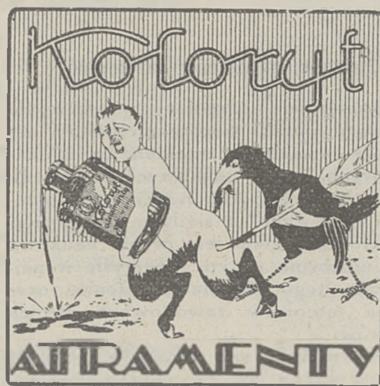
Sowiety zakupują w Łodzi za 10 miljonów dolarów manufaktury.

W związku z przyjazdem w dniu 21 b. m. sowieckiej komisji eksportów dla zakupów manufaktury w Łodzi, oraz ciągnącemi się od dłuższego czasu pertraktacjami między przedstawicielstwem handlowem ZSSR, a grupą przemysłowców łódzkich, dowiadujemy się, że obecnie pertraktacje te są na dobrej drodze. Tym razem sowiety mają zamiar zakupić manufakturę łódzką na ogólną sumę 10 miljonów dolarów.

Marszruta wystawy ruchomej.

Wystawa ruchoma prób i wzorów przemysłu krajowego, która w lipcu rozpocznie swój objazd po prowincji, odwiedzi najpierw miasta woj. pomorskiego. Po pobycie w szeregu miast nadmorskich w początku września zawita do Torunia.

Gród Kopernika wykazał największe zainteresowanie się wystawą i jej pracami na niwie poparcia rodzimej wytwórczości i już obecnie przygotowywa dla okazów wystawy specjalne miejsce w hangarach lotniska toruńskiego.

Targi Wschodnie na targach w Sztokholmie.

Dnia 14 u. m. odbyło się uroczyste otwarcie targów skandynawsko - bałtyckich w Sztokholmie przy udziale 680 wystawców, w czem 3/4 ze Szwecji reszta zaś z Norwegji (6 pr.), Danji (4 pr.), Litwy (4 proc.), Rosji sowieckiej (7 pr.) i w mniejszym zakresie z Estonji, Łotwy i Finlandji. Przemysł polski żadnego udziału w targach sztokholmskich nie bierze, jedynie tylko miasto Lwów łącznie z Targami wschodniemi wystąpiło z własnem stoiskiem Z prasy polskiej przybył przedstawiciel tygodnika „Przemysł i Handel“ z Warszawy.

Holandja na Targi Wschodnie do Lwowa.

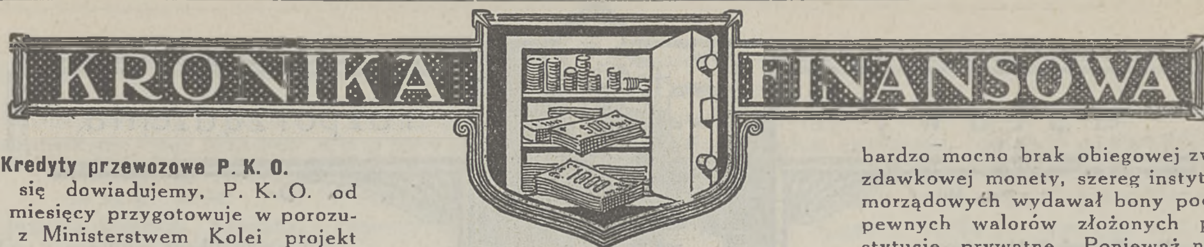
Według informacji źródeł miarodajnych, w Holandji istnieje wielkie zainteresowanie tegorocznemi Targami Wschodniemi we Lwowie. Większe firmy handlujące towarami kolonjalnemi, olejami, bydłem, kauczukiem i t. d. zamierzają otworzyć na Targach cały dział Holenderski.

Holandja interesuje się następującemi towarami polskiemi: drzewo, zapałki, krzesła, skóry, nasiona, galanterja, nierogacizna i t. d.

Sprawy drzewne.

W tych dniach odbyła się w Min. Rolnictwa konferencja informacyjna z przedstawicielami organizacyj drzewnych, na której omawiane były sprawy dotyczące państwowej polityki drzewnej, oraz stosunku administracji lasów państwowych do swych kontrahentów Wyczerpująca dyskusja wykazała zgodność poglądów na istotę zagadnienia omawianych kwestyj.

Praktycznym wynikiem konferencji jest umożliwienie Min. Rolnictwa wejścia w stały kontakt z organizacjami drzewnemi przez perjodyczne zwoływanie ich przedstawicli na konferencje w ustalonym na dłuższy okres czasu składzie, mające informować Ministra Rolnictwa o poglądach organizacyj drzewnych na wszelkie sprawy, dotyczące obrotu drzewnego.

Kredyty przewozowe P. K. O.

Jak się dowiadujemy, P. K. O. od dwóch miesięcy przygotowuje w porozumieniu z Ministerstwem Kolei projekt przejęcia kredytów frachtowych. Sprawa organizacji tych kredytów ma doniosłe znaczenie dla przemysłu i handlu. Korzyści tego kredytu uwydatniają się przy transportach towarów szczególniej w obecnym okresie braku gotówki na rynkach pieniężnych. Kredyty te są prowadzone przez pokrewne instytucje w Austrji, Francji i Niemczech z bardzo dodatniemi rezultatami, przyśpieszając obrót handlowy w państwie. Opłata frachtów gotówka w obecnych warunkach ciasnoty rynku pieniężnego niejednokrotnie powoduje przetrzymywanie towarów na stacjach kolejowych, co podnosi ich ceny. Kredyty przewozowe wprowadzone przez P. K. O. dadzą możność kupcom i przemysłowcom obniżenia cen. P.K.O. wyda w tym celu specjalne książeczki czekowe, na których będzie oznaczona maksymalna wysokość sumy kredytowej, z jakich dana osoba prawna korzysta. Czeki będą przyjmowane przez kasy kolejowe na pokrycie kosztów przewozu. Termin kredytu 14 dni, pieniądze wpłacać można w P.K.O. i oddziałach oraz wszystkich urzędach pocztowych. Wprowadzenie tych kredytów przewidywane jest w najbliższym czasie.

Wpłaty należności państwowych przez P. K. O.

Do centralnej kasy państwowej za pośrednictwem P. K. O. można uskuteczniać wszelkiego rodzaju wpłaty za wyjątkiem należności celnych. należności za świadectwa przemysłowe i handlowe oraz karty rejestracyjne. Wpłaty pozostałe przyjmuje centrala P.K.O. w Warszawie, wszystkie oddziały prowincjonalne tej instytucji oraz urzędy pocztowe, na całym terenie Rzplitej bez ograniczeń.

Kredyty budowlane

W związku z pogłoskami o zaniechaniu akcji kredytowej na cele budowlane, które ukazały się w kilku gazetach, Bank Gospodarstwa Krajowego komunikuje:

Sprawa uruchomienia kredytu budowlanego, opartego o ustawę „o rozbudowie miast", znajduje się obecnie w stadjum przygotowawczem; definitywne wprowadzenie tego działu w życie zależy już tylko od ustalenia przepisów i regulaminów udzielania tego kredytu. Zaliczki na pożyczki budowlane są już zresztą wydawane i obecnie: od 9 marca do 8 maja r. b.. zaliczek takich udzielono w wysokości 4 miljonów zł. zgórą. Podania o kredyt budowlany z tych funduszów napływają do Komitetów rozbudowy, które są w tych sprawach wnioskodawcami. Bank Gospodarstwa Krajowego posiada już w swych rękach cały szereg skonkretyzowanych wniosków Komitetów, które są natychmiast rozpatrywane.

Kredyty szwajcarskie dla Polski

„Schweizerischer Bank Verein" w Bazylei zawiera z Bankiem Gospodarstwa Krajowego układ, na którego podstawie kupuje od Banku Gospodarstwa Krajowego obligacje gminne tego Banku nominalnej wartości 4 miljonów zł.

Waluta za te obligacje użyta będzie na pożyczkę dla miasta Krakowa, z której gmina m. Krakowa spłaca swój dawny, przedwojenny dług do „Schweizerischer Bank Verein".

Poza tem Bank Gospodarstwa Krajowego zaciąga w Banku „Schweizerischer Verein" pożyczkę gotówkową w sumie 5,000,000 zł., spłacalną za 3 lata. Nadto są jeszcze widoki sprzedaży za pośrednictwem banku szwajcarskiego dalszych partji obligacji gminnych Banku Gospodarstwa Krajowego.

Wpływy skarbowe w I-ej dekadzie czerwca

Wpływy z ważniejszych danin i monopolów w pierwszej dekadzie czerwca r. b. były wyższe niż w odpowiednich dekadach poprzednich pięciu miesięcy. Wyniosły mianowicie 23,3 milj. zł., gdy w pierwszej dekadzie maja 21,7, kwietnia 22,8, marca 21,3, lutego 18,4, stycznia 19,7 miljonów złotych. Wpływy z poszczególnych źródeł są prawie analogiczne do połowy kwietniowych, a nieco przewyższają wpływy majowe. Wpływy z podatków gruntowych, przemysłowego, dochodowego i majątkowego przyniosły 8,4 milj. zł., gdy w maju i kwietniu również 8,4 milj. zł., zauważyć tu należy silny wzrost wpływów z podatku dochodowego w związku z przedłużoną na czerwiec płatnością jego pierwszej raty. Wpływy z podatku od piwa, cukru, oleju skalnego dały 2,5 milj. zł., gdy w maju 2,4, a w kwietniu 2,5 milj. zł. Opłaty stemplowe dały 3,5 milj. zł., gdy w maju 3,4. a w kwietniu 3,6 milj. zł. Dochód z monopolów wyniósł 9 miljonów zł., gdy w maju 7,4, a kwietniu 8,3 milj. zł.

W stosunku do sum przewidzianych w preliminarzu budżetowym na cały miesiąc czerwiec sumy osiągnięte w pierwszej dekadzie czerwca stanowią 28 proc.

Fałszywe pięciozłotówki.

Bank Polski podaje do wiadomości, iż ukazał się w obiegu falsyfikat biletu 5-ciozłotowego z datą 28 lutego 1919 r. typ. II.

Falsyfikat biletu 5-cio złotowego wykonany jest na papierze szmacianym.

Na falsyfikacie użyto do druku tekstu farby czarnej, zamiast ciemno-granatowej, zaś farba fioletowa oryginału—w falsyfikacie wpada w brunatny fiolet, wobec czego cały obraz występuje w barwach mocnych o odcieniu brunatnym.

Cieniowanie twarzy Poniatowskiego nierówne.

Rysunek orła białego zamazany, cieniowanie skrzydeł, tułowia i ogona na falsyfikacie zlewa się i nie pozwala poszczególnych linji odróżnić, podczas gdy na bilecie autentycznym cieniowanie to jest bardzo delikatne i widoczne w pojedyńczych linjach.

Falsyfikat jest dość udatny.

Bony wojenne.

W czasie wojny, gdy dał się odczuć bardzo mocno brak obiegowej zwłaszcza zdawkowej monety, szereg instytucyj samorządowych wydawał bony pod zastaw pewnych walorów złożonych przez instytucje prywatne. Ponieważ nie wszędzie posiadacze tych bonów zgłosili się po wypłatę, a walory, pod zastaw których zostały one wypuszczone, w myśl istniejących praw, musiałyby zostać w depozycie aż do wygaśnięcia obowiązku wykupu (t. j. I. 30), rząd wniósł do sejmu projekt ustawy, mocą której ważność bonów trwać będzie jedynie rok po ogłoszeniu owej ustawy. Jednocześnie bony zostają zwaloryzowane na 10 proc. sum obliczonych według stawki z czerwca 1921 r.

Bilans Banku Polskiego.

W pierwszej dekadzie czerwca zapas złota Banku Polskiego wzrósł o 523,000 złotych, natomiast ubytek walut netto 25 milj. zł, co się tłumaczy bardzo znacznem zapotrzebowaniem rządu na wypłaty zagraniczne, przypadające na czerwiec.

Portfel wekslowy Banku zmniejszył się o 7,8 milj. zł., suma zdyskontowanych papierów krótkoterminowych o 11,6 milj zł., natomiast pożyczki lombardowe wzrosły o 7,2 milj. zł.

Obieg banknotów zmniejszył się o 37,3 milj. złotych, rachunki żyrowe wzrosły o 2,2 milj. złotych.

Wpływy z danin i monopolów.

Według preliminarza na maj dochody zwyczajne skarbu państwa z danin publicznych i monopolów preliminowano w sumie 113,7 miljonów zł., z czego podatki bezpośrednie miały przynieść 38,6 milj. zł., podatki pośrednie 8,4 milj. zł., cło 23 miljony zł., opłaty stemplowe i należności 11 milj. zł. i monopole 32,7 milj. zł.

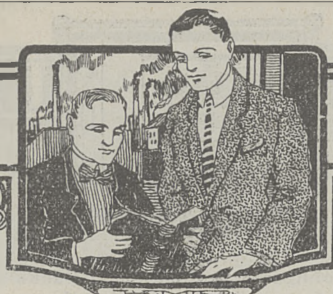
W rzeczywistości w maju według tymczasowego zestawienia wpłynęło z dochodów zwyczajnych (bez podatku majątkowego) 112,5 milj. zł., z czego na podatki bezpośrednie przypada 34,3 milj. zł., na podatki pośrednie 8,8 milj. zł., cła 27,7 milj. zł., opłaty stemplowe 10,2 milj. zł., monopole 31,6 milj. zł.

Podatki bezpośrednie przyniosły wskutek odroczeń o 3,6 milj. zł. mniej, niż preliminowano, natomiast podatki pośrednie i wpływy celne dały nadwyżkę około 5 milj. zł.

W porównaniu z wpływami za poprzednie miesiące dochody Ministerstwa Skarbu w maju przewyższyły wpływy styczniowe, w których osiągnięte z dochodów zwyczajnych 100 miljonów zł.; w lutym, w którym osiągnięto 85,6 milj. zł.; w marcu, w którym osiągnięto 91,8 milj. zł. Maj dał jedynie mniej, niż kwiecień, w którym, ze względu na przypadające terminy podatkowe i znaczny przywóz towarów z zagranicy, osiągnięto z dochodów zwyczajnych 129 milj. zł.

Przy porównaniu wpływów za poprzednie miesiące zwraca uwagę wzrost opłat stemplowych: w styczniu osiągnięto opłat stemplowych 8,7 milj. zł., w lutym 9,2 milj. zł., w marcu 10,4 milj. zł., w kwietniu 9,4 milj. zł. i w maju 10,2 milj. zł. Największą pozycję w tym dziale dają opłaty wekslowe i sprzedaż znaków stemplowych.

Ustawy i rozporządzenia.

Wysyłka i wywóz pieniędzy.

Wysyłanie zagranicę za pośrednictwem poczty w listach (paczkach) wartościowych pieniędzy w gotówce, tak w walucie zagranicznej, jak w walucie polskiej, jest dozwolone bez potrzeby uzyskiwania specjalnego zezwolenią do wysokości równowartości 100 złotych; do wysłania sumy wyższej wymagane jest zezwolenie izby skarbowej.

Wysyłanie zagranicę w listach (paczkach) wartościowych czeków, przekazów, akredytów, weksli oraz wszelkich zobowiązań pieniężnych jak również papierów procentowych i dywidendowych może mieć miejsce jedynie za zezwoleniem izby skarbowej.

W szczególności przy wysyłaniu poczta zagranicę weksli, zarówno z zezwolenia izby skarbowej, jak i za pośrednictwem banku dewizowego, wymagane jest zaopatrzenie każdego wekslu w adnotację izby skarbowej, względnie banku dewizowego o dokonanej wysyłce wekslu.

Przekazywanie pieniędzy w walucie polskiej lub zagranicznej w przekazach pocztowych zagranicę jest dozwolone do wysokości równowartości 100 złotych, a do W. M. Gdańska do wys. równowartości 250 złotych. Do przekazywania sum wyższych niezbędne jest zezwolenie izby skarbowej.

Co do wywozu pieniędzy przy przekroczeniu granic państwa, można wywieźć ze sobą bez specjalnego zezwolenia równowartość 1000 złotych na jeden paszport zagraniczny. Przy wyjeździe na obszar W. M. Gdańska można na podstawie zwyczajnego dowodu osobistego wywieźć bez zezwolenia równowartość 2500 złotych.

Przy przepustkach granicznych, kartach cyrkulacyjnych i t. p., suma dozwolona do wywozu wynosi 100 złotych jednorazowo lub 500 złotych miesięcznie.

Normy powyższe mieszczą już w sobie kwotę monet srebrnych (równowartość 100 złotych), dozwoloną do wywozu zagranicę na zasadzie rozporządzenia prezydenta z d. 27 sierpnia 1924 r.

Wywóz zagranicę papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od tychże papierów dopuszczalny jest tylko za zezwoleniem izby skarbowej.

Podatek majątkowy od dóbr martwej ręki.

Ministerstwo skarbu poleciło izbom skarbowym zawiadomić właściwe władze duchowne, iż w celu wstrzymania ściągania podatku majątkowego, przypadającego od wartości majątków kościelnych i innych majątków tak zw. martwej ręki winni:

1) wdrożyć natychmiast starania o zezwolenie na parcelację celem uzyskania środków na zapłacenie podatku majątkowego,

2) uzyskać zaświadczenie okręgowego urzędu ziemskiego, że należycie udokumentowane podanie o zezwolenie na parcelacje zostało wniesione i

3) wnieść w terminie do końca lipca r. b. do izby skarbowej przez właściwą władzę podatkową pierwszej instancji prośbę o odroczenie terminu płatności podatku majątkowego na czas potrzebny do parcelacji.

Jednocześnie zainteresowane władze duchowne mają być pouczone, że dla ocenienia jaki obszar gruntu winien być narazie podany parcelacji, jest miarodajny tymczasowy przepis prowizorycznie wymierzonego podatku.

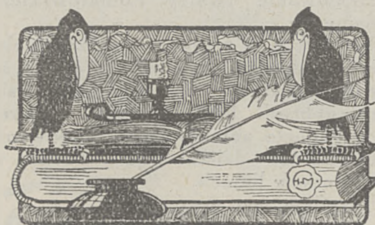
Ustawa o udzielaniu poręki państwowej.

Minister skarbu wniół do laski marszałkowskiej projekt ustawy o udzielaniu poręki państwowej za zobowiązania banków państwowych i komunalnych oraz za zobowiązania towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich i banków hipotecznych z tytułu emisji listów zastawnych do wysokości 200 miljonów złotych, lub równowartości tej sumy w walutach zagranicznych. Ustawa ta, mająca na celu ułatwienie dopływu kapitałów kredytu długoterminowego, wywołana została o ułatwienie umieszczenia ich emisji na zagranicznych rynkach kredytowych.

Wymiar podatku dochodowego.

Ze względu na wielką nierównomierność przy wymiarze podatku dochodowego od osób, czerpiących dochód z przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i wolnych zawodów, mającą swe źródło w braku prawidłowych ksiąg handlowych i konkretnych materjałów, dostępnych dla komisji szacunkowych, ministerstwo skarbu, opierając się na materjale, dostarczonym przez komisje odwoławcze podatku dochodowego, opracowało dla użytku władz wymiarowych wykaz, podający średni zysk w stosunku do obrotu przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i wolnych zawodów.

Podane w wykazie normy zyskowności nie mają wprawdzie obowiązującego znaczenia, lecz stanowią materjał orjentacyjny, na którego podstawie poszczególne komisje szacunkowe opracują normy dla swego okręgu wymiarowego, liczące się przedewszystkiem z miejscowemi warunkami.

W przypadkach znacznego odchylenia się od norm, przyjętych przez komisję, zmiany te muszą być odpowiednio motywowane.

Normy, opracowane przez ministerstwo, mogą być stosowane, oczywiście, tylko w braku prawidłowych ksiąg handlowych lub innych wiarogodnych zapisek, gdy nadto komisja szacunkowa nie dysponuje żadnemi konkretnemi materjałami o dochodach płatnika.

Wymiar podatku majątkowego.

Wymiar podatku majątkowego uskuteczniony na podstawie ustawy z 11 sierpnia 1923 r. przedstawia się jak następuje: Ilość płatników 921.525, kwota szacunku majątkowego 11.999,934.803. Kwota podatku wymierzonego 521.447.973. Przypada majątku na 1 mieszkańca 446,5 na 1 płatnika 13.021,8. Przypada podatku na 1 mieszkańca 19,4 zł., a na 1 płatnika 565,8 zł. Przypada płatników na 1000 mieszkańców—34, stosunek procentowy wymierzanego podatku do szacunku majątku — 4,3. Według grup gospodarczych: I. Rolnictwo płaci z 713.181 pozycji szacunku majątkow. 5.567.512.113. Kwota wymierzonego podatku wynosi 150.452.577, z czego przypada na 1-szą pozycję majątku 7.806—podatku 211 zł. Wielki przemysł i handel płaci z 57.055 pozycji, przyczem kwota szacunku majątkowego wynosi 3.966,424,482 zł., kwota wymierzonego podatku — 301.957.988 zł., z czego przypada na jedną pozycję majątku 69,519 zł., na jedną pozycję podatku 5.292 zł. Wszystkie pozostałe podatki płacą z 255,264 pozycyj, przyczem kwota szacunku majątkowego wynosi 2.465.998.208 zł., a kwota wymierzonego podatku 69.037.408 zł. Z tego wypada na jedną pozycję majątku 8.660, jedną pozycję podatku 270 zł.

Kontrolowanie wpłat miesięcznych podatku przemysłowego.

Ze względu na to, iż w niektórych okręgach izb skarbowych instytucje, obowiązane do miesięcznego wpłacania podatku przemysłowego (od obrotu), nie czynią wpłat tych regularnie i zalegają z wpłatą bardzo znacznych sum, ministerstwo skarbu zaleciło dyrektorom izb skarbowych natychmiastowe wydanie podwładnym władzom wymiarowym odpowiednich wskazówek, zamierzających do terminowego, a zarazem planowego, kontrolowania wpłat miesięcznych podatku przemysłowego.

Jednocześnie ministerstwo skarbu wyjaśniło, iż „rozterminowywania“ (?) albo odraczania bieżących wpłat miesięcznych podatku przemysłowego (od obrotu), poczynając od przypadających kwot podatku od obrotu za maj r. b., zasadniczo być nie może, pewne zaś ustępstwa są dopuszczalne tylko w poszczególnych przypadkach, wyłącznie za zgodą ministerstwa skarbu.

Nowe zakazy przywozu.

Dziennik ustaw z 20 ub. m. Nr. 61 pozycja 430 ogłasza rozporządzenie Rady Ministrów zabraniające przywozu na terytorjum celne Rzplitej Polskiej następujących towarów:

NAZWA TOWARU:

Jabłka świeże. Owoce i jagody świeże, solone, moczone, oprócz osobno wymienionych. Owoce i jagody osobno niewymienione. Śliwki. Orzechy. Korzenie. Żołędzie, cykorja i surogaty kawy. Kawa. Kakao w ziarnkach i łupinki kakaowe. Herbata. Kakao bez cukru i fosfatyna. Ryby żywe, oprócz wymienionych w lit. a), w wodzie (przywożone w beczkach lub w wagonach-basenach). Śledzie solone. Skóry wyprawiane oraz półgarbowane w całości, połówkach i skrawkach. Skóry futrzane wyprawione. Obuwie wszelkie, skóry na obuwie skrojone lub zszyte, części obuwia. 1) rękawiczki skurzane wszelkiego rodzaju, 2) wyroby kaletnicze i galanteryjne, jako to: torebki, woreczki, portmonetki, portcygary, portfele, notesy i t. p.

Uwaga: skóry skrojone (nie uszyte) na wyroby wymienione w p. 4 lit. a) niniejszej pozycji. Skórzane: oprawy książek, odzież i jej części oprócz osobno wymienionych ze skór wszelkiego garbowania.

Uwaga: skóry skrojone (nie uszyte) na wyroby wymienione w p. 4 lit. b) niniejszej pozycji. 1) wyroby siodlarskie i rymarskie: walizy, torby, siodła, przybory myśliwskie ze skór lub grubych tkanin; szpicruty i t. p. wyroby oprócz osobno wymienionych; 2) baty. Uprząż wszelka inna, również wszelkie inne chomonta. Wyroby stolarskie i tokarskie z drewna wymienionego w p. 1 poz. 58 nielakierowane, niepoliturowane, bez inkrustacji i fornierów, chociażby zagruntowane. Wyroby stolarskie i tokarskie z drewna niewymienionego w poz. 58 p. 1; nawet nielakierowane i niepolitorowane; wyroby stolarskie i tokarskie z drewna wszelkiego gatunku lakierowane, politurowane, fornierowane, pomalowane na jeden lub kilka kolorów (bez malowideł). Kasetki, pudełka do farb, sztalugi. Meble gięte fornierowane i niefornierowane, surowe, politurowane lub lakierowane (nie wyplatane i bez obicia); części mebli giętych; wyroby z fornierów klejonych i nieklejonych surowe lub lakierowane, politurowane (bez deseni). Meble gięte i ich części oraz wyroby z fornierów z ozdobami i deseniami, wypalanemi lub wytłaczanemi enrelief. Drobne wyroby tokarskie o wadze sztuki 400 gr. i mniej. Wyroby z drzewa rzeźbione (oprócz wymienionych w p. 5 niniejszej pozycji); wyroby stolarskie i tokarskie z malowidłami, pozłacane, posrebrzane, brązowane albo z takiemi ozdobami. Wyroby porcelanowe. Opony do kół wszelkie, oraz kiszki do nich. Węgiel kamienny, brunatny, torfowy i drzewny; cegiełki węglowe (brykiety). Azotniak (cjanamid wapna). Mydła. Wyroby z surówki czyli żelaza lanego (żeliwa). Wyroby kute tłoczone (prasowane) i wyciskane (sztancowane) z żelaza i stali, również z opiłowanemi brzegami i bokami, lecz bez obrobienia, oprócz osobno wymienionych. Wyroby kotlarskie: zbiorniki, rezerwoary, konstrukcje żelazne, dźwigary mostowe, baseny, skrzynie i t. p.; wyroby z blachy żelaznej i stalowej oprócz wymienionych w poz. 154. Kotły parowe nierurkowe, również z przegrzewaczami. Kotły parowe rurkowe, również z przegrzewaczami, ekonomizery nawet z rurami żeliwnemi, ruszty mechaniczne. Skrzynki sekcjalne kotłów wodnorurkowych. Części kotłowe osobno nie wymienione, jako to: dna wygięte, siodła do kotłów sekcjalnych, nasady, zamykadła wszelkich typów i pokrywy włazowe i t. p. Rury o osi prostej prostej chociażby gwintowane, również z przymocowanemi łącznikami lub kołnierzami; łączniki do rur obrobione i nie, zakończenia oraz wszelkie kształtki do rur. Kłódki i zamki. Drut żelazny i stalowy. Wyroby z drutu żelaznego i stalowego. Wyroby z blachy żelaznej i stalowej o grubości mniej niż 4 mm. Wyroby nożownicze. Maszyny do pisania i do liczenia. Kołowce (welocypedy). Samochody osobowe. Karoserje samochodowe osobowe. Tkaniny bawełniane merceryzowane, barwione, tkane wielobarwne i drukowane. Aksamit, plusz, wstążki pluszowe, bawełniane również wzorzyste. Tkaniny lniane, konopne i z innych materjałów włóknistych, wymienionych w pun. 3 poz. 179; obrusy, serwetki, ręczniki, chusteczki it.p. Linoleum. Woszczanka, cerata (oprócz jedwabnej) i wyroby z nich. Płótno również bawełniane z zaprawą pod farbę. Tkaniny wełniane. Jedwabne: chustki tkane, fulary (oprócz wymienionych w poz. 196), wstążki, taśmy, tiul, aksamit, plusz, szenila i gaza młynarska. Fulary jedwabne w sztukach i chustkach, drukowane po utkaniu. Półjedwabne: chustki tkane, tkaniny, wstążki, taśmy, aksamity i plusze; woszczanka i cerata jedwabna. Dywany wełniane lub półwełniane wszelkie; materjały wełniane i półwełniane, wyrobione na wzór dywanów, o wadze powyżej 1 kg. w jednym mtr. Materje i wyroby dziane, plecione i szmuklerskie. Wyrody firankowe mechaniczne i tiulowe (oprócz jedwabnych). Koronki i hafty niezszyte oraz tkaniny i tiule haftowane prócz wymienianych w poz. 208. Bielizna, odzież i konfekcja osobno nie wymienione z materjałów włókienniczych, wykończone i niewykończone; damskie kapelusze; czapeczki i inne ubrania na głowę. Chustki, serwety, obrusy, bielizna pościelowa, kołdry, firanki, zasłony (story) i t. p. do wyrobu kapeluszy, parasole, parasolki i laski z parasolami. Sieczka szklana i paciorki; szklane, drewniane, celuluidowe, porcelanowe, metalowe, kokosowe i t. p. (materjałów pospolitych); perły nieprawdziwe, imitacje korali z różnych pospolitych materjałów. Wyroby galanteryjne i toaletowe, w całości lub rozebrane, zabawki dziecinne.

Towary powyższe, o ile pochodzą z krajów niestosujących u siebie zakazu przywozu towarów pochodzenia polskiego, zwalniane będą od zakazu przywozu na podstawie świadectw pochodzenia, w przeciwnym zaś wypadku może Minister P. i H. zwalniać je w poszczególnych wypadkach, lub w granicach pewnych kontyngentów, w zależności od tego, w jakim stopniu wpuszczane są do odnośnego kraju towary polskie.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie dnia 28 czerwca.

Różne. Różne.

Pożyczka amerykańska dla Polski.

Z powodu krążących sprzecznych i nieścisłych informacji o pożyczce amerykańskiej, bawiący w Warszawie poseł Rzeczypospolitej Polskiej w Waszyngtonie, p. Wróblewski, udzielił przedstawicielowi polskiej Ajencji telegraficznej następujących wyjaśnień:

1) Pożyczka, zaciągnięta u „Dillon, Read et Company", dzieli się na dwie części („transze"). Pierwsza część w sumie 35 miljonów dolarów była emitowana w lutym r. b. Druga część w sumie 15 mil,. dolarów objęta jest terminową opcją. Obligacje pierwszej części sprzedawano bankierom po cenie 88 za 100, to też całkiem mylna jest informacja, podana w sprawozdaniach prasowych z komisji skarbowej sejmu, jakoby disagio ich miało wynosić 30 proc. Disagio wynosi faktycznie 12 proc. i stoi mniej więcej narówni z disagiem ostatnich wielkich pożyczek na rynku nowojorskim: francuskich, belgijskiej i innych. Realizacja pierwszej części nastąpiła tak szybko, że już w przeciągu 4-ch dni po d. 11-ym marca, t. j. dniu wręczenia skryptu dłużnego rządu naszego, była wpłacona Polsce kwota około 24 miljonów dolarów, co odpowiada sumie obligacji 28 milj. dolarów.

2) Firma bankowa „Dillon, Read et Company" należy do 4-ch firm największych w Nowym Jorku i według zgodnej opinji prasy amerykańskiej wybiła się w ostatnich miesiącach skutkiem pomyślnie przeprowadzonego zakupu, za sumę 146 milj. dolarów, drugiej z rzędu największej firmy samochodowej w Stanach Zjednoczonych „Dodge Brothers et Compagny" w Detroit, pobijając przytem konkurującą grupę Morgana, przez co wysunęła się na następne zaraz miejsce po firmie „Piorpont Morgan".

3) Naogół i w szczegółach warunki pożyczki naszej odpowiadają zupełnie warunkom, uzyskiwanym po wojnie na rynkach amerykańskich przez inne państwa, które ucierpiały przez wojnę. Tak pożyczki belgijskie są oprocentowane średnio na 7 i pół proc., ale za to dają znaczną premję przy wykupie. Naprzykład pożyczka r. 1920 daje 115 za 100, gdy warunki naszej przewidują 105 za 100. Oprocentowanie pożyczek francuskich wynosi 7 do 8 proc., czeskich 7 i pół do 8 proc., serbskiej 8 proc. i t. d. Nasze obligacje ośmioprocentowe, które już od d. 15 maja r, b., po rozwiązaniu syndykatu sprzedażnego nie mają żadnego sztucznego oparcia, utrzymują stale kurs około 90, co świadczy dodatnio o zaufaniu rynku amerykańskieg do państwowych papierów polskich.

Międzynarodowy komitet transportowy.

W dniach od 9 do 12 czerwca odbyło się w Pradze doroczne posiedzenie międzynarodowego komitetu transportowego przy licznym udziale przedstawicieli zarządów kolejowych wszystkich uczestniczących w obecnej konwencji berneńskiej.

Delegatami polskiego Ministerstwa Kolei na zjeździe tym byli: dyrektor departamentu, p. Stanisław Kołakowski i naczelnik wydziału, dr. Zygmunt Taszycki.

Z licznych spraw, będących na porządku dziennym, zasługują na szczególniejszą uwagę: sprawa wypracowania, jednolitych międzynarodowych przepisów ekspedycyjnych dla wszystkich zarządów kolejowych, sprawa obrotu wagonów-kotłów w ruchu międzynarodowym, sprawa sposobu załatwiania reklamacji i podziału odszkodowań na podstawie nowej konwencji międzynarodowej o przewozie osób i bagaży oraz sprawa opracowania ujednostajnionych postanowień dodatkowych do nowych konwencji międzynarodowych o przewozie towarów, jak również o przewozie osób i bagażu.

Wykonanie uchwał konferencji ułatwi niewątpliwie wzajemne stosunki zarządów kolejowych w Europie oraz przyniesie rzetelne udogodnienie dla sfer przemysłowych i handlowych, korzystających z usług kolei w ruchu międzynarodowym.

Preliminarz budżetowy na rok 1926.

Wcześniej niż w latach ubiegłych przystąpiło Ministerstwo Skarbu do rozpoczęcia prac mających na celu przygotowanie preliminarza budżetowego na rok 1926.

Jako naczelną zasadę, obowiązującą przy układaniu preliminarza budżetowego, postawiono konieczność utrzymania równowagi budżetowej i ograniczenia w tym celu wydatków państwowych do wysokości kwoty spodziewanych dochodów. Przewidując wpływ dochodów państwowych w r. 1927 w wysokości preliminowanej na r. 1925,- -jako granicę sumy wydatków na rok 1926 przyjęto kwotę wydatków państwowych preliminowaną na rok 1925.

Ważnym środkiem do zapewnienia równowagi budżetowej w gospodarce państwowej na rok 1926 ma być obok zasady oszczędności w preliminowaniu wydatków stosowanie jaknajdalej posuniętej ostrożności przy ocenie przewidzianych w roku 1926 dochodów państwowych z drugiej zaś strony wyzyskanie w jaknajszerszym zakresie wszystkich źródeł dochodów.

Nowe przepisy o maklerach.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu i Sprawiedliwości opracowało projekt nowego rozporządzenia o prawach i obowiązkach maklerów giełd towarowych. projekt ten rozesłany został do wszystkich giełd towarowych w Polsce w celu zasięgnięcia opinji giełd o projekcie. Po otrzymaniu dezyderatów giełd rozporządzenie zostanie ogłoszone w Dzienniku Ustaw, przytem zastąpi ono dotychczasowe w tej sprawie rozporządzenie 1921 r., które wobec 4-letniego doświadczenia okazało się niewystarczającem. Zaznaczyć należy, że giełd towarowych jest w Polsce 5: Warszawa (zbożowo-towarowa), Lwów (zbożowo-towarowa), Kraków (płodowo-rolnicza), Poznań (płodowo-rolnicza) i Bydgoszcz (drzewna).

Z ŻYCIA SPÓŁEK AKCYJNYCH.

Podkarpackie Towarzystwo Elektryczne o zł. 475.000, czyli do 500.000 drogą II emisji 47.500 szt. akcji nom. wart. 10 zł.

Pierwszeństwo do nabycia służy właścicielom akcji emisji poprzedniej w stosunku 1 akcji na każdą jedną dotychczasową.

Cena emisyjna określa się na zł. 10.

Pierwsza Krajowa Fabryka Spirytusu i Drożdży Spirytusowych — przedtem **Jan br. Götz Okocim** we Lwowie—o mk. 100,000,000, czyli do mk. 200,000,000 drogą II emisji 200,000 szt. akcji nom. wart. 500 mkp. Pierwszeństwo do nakycia akcji nowej emisji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych.

Cena emisyjna określa się na zł. 1.50.

Polska Wytwórnia Instrumentów Muzycznych — Adam Klimkiewicz. Siedziba w Warszawie, kapit. zakład. zł. 120.000 podzielony na 12000 akcji po 10 zł. wart.nom.

Założyciele: Adam Klimkiewicz, Emil Szczyrba, Lucjan Bogusławski, Antoni Watzke, Jan Sosnowski.

Fabryka Krochmalu „Amidon" -- Komisja Likwidacyjna prosi wierzycieli do zgłaszania swych pretensji pod adresem Warszawa, Puławska 5 m. 20.

Hurtownia Związkowa Tow. Akc w likwidacji wzywa wierzycieli do zgłaszania swych pretensji pod adresem St. Maciejewski—Poznań, ul. Wrocławska 28/29.

Katowicki Bank Związkowy—w likwidacji wzywa wierzycieli do zgłaszania swych pretensji Katowice, Pocztowa 14.

Towarzystwo Kolei Elektrycznych Łódzkich zmieniło 'nazwę firmy na „Kolej Elektryczna Łódzka". Kapitał wynosi zł. 5,600,000, podzielony na 8,000 akcji na okaziciela po 700 zł.

Sp. Akc. Polskiego Przemysłu Korkowego zmieniło nazwę na Tow. „Linoleum" Sp. Akc. z siedzibą w Warszawie.

Komisja Likwidacyjna Związku Rolników Wołyńskich — przeniosła swą siedzibę do lokalu przy ul. Al. Jerozolimskie 93 m. 15.

SUBSKRYBCJE.

12 lipca.

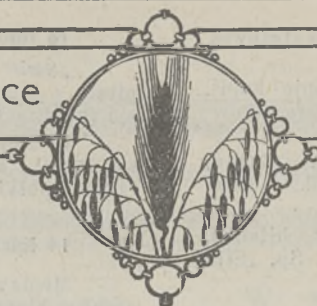
Tow. Ubezpieczeń „Orzeł"— zgłoszenia i wpłaty przyjmuje Bank Dyskontowy Warszawski w Warszawie, Fredry 8.

24 lipca.

Europejskie Towarzystwo Ubezpieczeń Towarów i Pakunów Podróżnych —zgłoszenia i wpłaty przyjmuje Tow. w Warszawie. Krak. Przedm. 59.

Tow. Ubezpieczeń „Port"— zgłoszenia i wpłaty przyjmuje Tow. w Warszawie, Krak. Przedm. 59.

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

2 lipca.

„Taksamotor“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 3 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie. przy ul. Twardej 64.

Fabryka Świec *„Gloria“* — zwycz. o zatw. bilansu, podwyż. kapit. o godz. 9 rano w lokalu Sp. w Krakowie, Sławkowska 11.

Sp. Akc. *„Swelan“*—zwycz. o zatw. bilansu, ustal. wysok. kapit. o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu Tow. w Łodzi, Piotrkowska 122.

Tow. Akc. Edward Kręzlewski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w sali Banku Zw. Sp. Zarobkowych w Poznaniu.

3 lipca.

Zakłady Przemysłowe *„Spław“* — zwycz. o zatw. bilansu, ustalenie wysokości kapitału o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Cukrowni „Gosławice“ w Warszawie, Zgoda 15.

Sp. Akc. J. i G. Kamienieccy—zwycz. o zatw. bilansu, ewent. likwidacji Sp. o godz. 5 po poł. w biurze Tow. w Katowicach, Kościuszki 5.

Zakłady Chemiczne *„Asfalt“*—zwycz. o zatw. bilansu, ustalenie wysokości kapit. zakład. o godz. 5 po poł. w lokalu Ziemskiego Banku Kredyt. w Krakowie, Florjańska 32.

„Arkona“ Wytwórnia Wyrobów Metalowych — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń w Polskim Banku Handlowym w Poznaniu, pl. Wolności 8.

Fabryka Wyr. Emaljowanych i Metalowych w Bielsku—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w biurze Tow. w Bielsku, przy ul. Długiej.

4 lipca.

Centrala Handlowa Powiatu Sieradzkiego w Sieradzu — zwycz. o zatw. bilansu, podwyższenie i ustalenie wysokości kapitału w złotych, o godz. 10 rano w lokalu S-ki w Sieradzu, przy szosie Kaliskiej.

Towarzystwo Kolei Lwów — Czerniowce — Jassy — zwycz. o godz. 11 rano w sali posiedzeń Bukowińskich Kolei Lokalnych w Czerniowcach, ul. Flondora 42.

Steinhagen, Wehr i S-ka — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w lokalu Tow. Akc. Ludwik Spiess i Syn w Warszawie, przy ul. Daniłowiczowskiej 16.

Lubelskie Towarzystwo Terenowe—zwycz. o zatw. bilansu, ustalenie wysokości kapit. o godz. 6 po poł. w lokalu Lubel. Tow. Kredytowego Miejskiego w Lublinie, Powiatowa 7.

Borman, Szwede i S-ka — zwycz. o zatw. bilansu, przeszacowanie majątku o godz. 11 rano w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Srebrnej 16.

Przemysł Włókienniczy *„H. Dietel“* — zwycz o zatw. bilansu i uchwal. wysokości kapit. o godz. 11 rano w biurze Zarządu w Sosnowcu.

„Tretorn“ — zwycz. powtórne o zatw. bilansu, podwyższenie kapit. o godz. 4½ w Warszawie.

Zakłady Przemysłu Drzewnego *„Delatyn“* w Polsce 9 zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. we Lwowie. przy ul. Halickiej 21.

Bank Centralny w Warszawie — zwycz. o zatw. bilansu, ustalenie wysokości kapit. zakład o godz. 4 i pół po poł. w lokalu Banku w Warszawie, Zgoda 9.

Zachodnio-Małopolska Akc. Sp. Naftowa i Gazowa—zwycz. o zatw. bilansu. ustalenie wysokości kapit. o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Polskiego Banku Przemysłowego w Krakowie, Mikołajska 32

Syndykat Rolniczy w Krakowie — zwycz. o zatw. bilansu, ustal. wysokości kapit. o godz. 10 i pół rano w sali Małopolskiego Tow. Rolniczego w Krakowie, przy placu Szczepańskim 8.

Galicyjskie Towarzystwo Akc. Fabryki Papieru, dawn. B-cia Fijałkowscy w Czańcu — zwycz. o przeszacowanie majątku. ustalenie wysokości kapit. o godz. 12 w poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Marszałkowska 68.

Sp. Akc. M. Lisowski — zwycz. o zatw. bilansu, ustaleniu wysokości kapit. o godz. 5 po poł. w lokalu Sp. w Warszawie, Nowowiejska 22.

5 lipca.

Fabryka Wódek Malatyński i S-ka — zwycz. o zatw. bilansu, ewent. likwidacji Sp. o godz. 12 w poł. w biurze Spółki w Kielcach, Młynarska 43.

Powidz — nadzwycz. o godz. 11 rano w sali Uzdrowiska w Powidzu.

Kielecka Odlewnia w Kielcach — zwycz. o zatw. bilansu, ustalenie wysokości kapit. o godz. 11 rano w biurze Spółki w Kielcach, Młynarska 43.

6 lipca.

Cukrownia i Rafinerja *„Borowiczki“* — zwycz. powtórne o godz. 5 po poł. w lokalu Banku Ziemiańskiego w Warszawie, Kredytowa 1.

Tomaszowska Fabryka Wełny Czesankowej—zwycz. o zatw. bilansu, określ. wysokości kapit. zakład. o godz. 3 po poł. w biurze Zarządu Sp. w Tomaszowie Mazowieckim, św. Tekli 13|15.

7 lipca.

B-cia Zajbert w Łodzi — zwycz. o zatw. bilansu i ustaleniu wysokości kapit. o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Łodzi, Piotrkowska 175.

Przemysł Naftowy i Gazy Ziemne — zwycz. o zatw bilansu, ustalenie wysokości kapit. zakład. o godz. 12 w poł w gmachu Spółki we Lwowie, Pańska 25.

Zrzeszenie Cechmistrzów Budowlanych — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Spółki w Warsz ul. Grójecka 77.

Przemysł Chemiczny w Polsce — zwycz. o zatw. bilansu, podwyższ. kapit. zakład. o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń Sp. Siła i Światło w Warszawie, Marszałkowska 94.

Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych, zwycz. o zatw. bilansu, powiększeniu kapit. o godz. 4 po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Warecka 15.

B-cia Nobel w Polsce — zwycz. o zatw. bilansu, podwyższ. kapit. o godz. 5 po poł. w biurze Tow. w Warszawie, ul. Jerozolimska 57.

Tow. Akc. Łódzkie — Elektrownie Kolei Dojazdowych — zwycz o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu biura Zarządu w Łodzi, ul. Piotrkowska 96.

Tow. Akc. *„Samodział“* — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w Wielkopol. Izbie Rolniczej w Poznaniu, Mickiewicza 33.

8 lipca.

Radomska Fabryka Chemiczna — nadzwycz. o godz. 6 wiecz. w lokalu techników w Radomiu, Lubelska 41.

9 lipca.

Towarzystwo Eksploatacji Kamieniołomów — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w lokalu Sp. w Warszawie, Kopernika 30.

Zjednoczone Browary Warszawskie *„Haberbusch i Schiele“* — zwycz. o zatw. bilansu, przeszacowanie ma-

jątku o godz. 11 rano w biurze Zarządu w Warszawie, Krochmalna 59.

Bogusław Herse — nadzwycz. o powiększenie kapit. o godz. 7 wiecz. w lokalu Sp. w Warszawie, Marszałkowska 150.

Polskie Zakłady Siemens — zwycz. o zatw. bilansu, ustalenie wysokości kapit. o godz. 4 i pół po poł. w Warszawie w biurze Spółki, przy ul. Foksal 18,

Sieci Elektryczne S. A. — zwycz. o zatw. bilansu, powiększenie kapit. o godz. 10 rano w lokalu Sp. „Siła i Światło“ w Warszawie, Marszałkowska 94.

10 lipca.

„Trzebinia“ Osada Górniczo-Przemysłowa — zwycz. o zatw. bilansu i przewartościowanie przedsiębiorstwa o g. 4 ppoł. w lokalu S-ki w Krakowie, Potockiego 5.

Polski Bank Kresowy — zwycz. o zatw. bilansu, podwyższ. kapit. o godz. 6 po poł. w lokalu Banku w Warszawie, Mazowiecka 13.

Fabryka Czekolady L. Schlesinger — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w sali posiedzeń w Katowicach, 3 Maja 44.

Tow. Akc. Łódzka Fabryka Nici — zwycz. o zatw. bilansu, określeniu wysokości kapit o godz. 3 po poł. w biurze Zarządu w Łodzi, ul. Niciarniana 1.

11 lipca.

„Granum“ — powtórne o godz. 5 ppoł. w lokalu oddziału handlowego S-ki w Warszawie, Pl, Napoleona 6.

S. Rosenblatt w Łodzi — zwycz. o zatw. bilansu, określ. wysokości kapit. o godz. 4 po poł. w lokalu zarządu w Łodzi, Karola 36.

Opatowsko-Sandomierska Rolna Sp. Akc. — zwycz. o zatw. bilansu, powiększenie kapit. zakł. o godz. 11 rano w lokalu Zarządu Związku Ziemian w Opatowie.

Fabryka Cukru i Rafinerja *„Konstancja“*—nadzwycz. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Czackiego 15|17.

Tow. Handl.-Przemysłowe Józef Zeydler i S-ka — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Stow. Kupców Polskich w Warszawie, Szkolna 10.

Bank dla Elektryfikacji Polski *„Elektrobank“* — zwycz. o zatw. bilansu, określenie wysokości kapit. o godz. 5 po poł. w lokalu Banku w Warszawie, Wiejska 16.

Krośnieńska Nafta i Gaz Ziemny — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. we Lwowie, przy ul. Romanowicza 1 w kancelarji p. adw. Dr. Roehra.

Bydgoska Fabryka Pilników i Narzędzi *„Grakona“* — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 i pół po poł. w lokalu fabryki w Bydgoszczy, Marcinkowskiego 7|8.

Tow. Przem.-Górnicz. *„Saturn“* — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w Centrali Banku Handlowego w Łodzi.

Sp. Akc. *„Polfilma“* — zwycz. o zatw. bilansu, ustal. wysokości kapit. o godz. 4 po poł. w siedzibie Sp. w Warszawie, Sienkiewicza 12.

Przemysł Włókienniczy Michał Glaser—zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Łodzi, Zielona 5.

13 lipca.

„Świt“ — zwycz. o zatw. bilansu i podwyższenie kapitału o godz. 4 ppoł. w sali Domu Narodowego w Cieszynie (na Śląsku).

Łowickie Zakłady Metalowe — zwycz. o zatw. bilansu, określ. kapit. zakład. o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, Bracka 17.

14 lipca.

Międzynarodowa Wymiana Towarów *„Iwa“* — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Powszechnego Banku Kredytowego w Warszawie, Marszałkowska 149.

Bank Narodowy — zwycz. o zatw. bilansu, ustalenie wysokości kapit. o godz. 6 po poł. w lokalu Tow. Rozwój, Żórawia 2.

Jan Ziółkowski Sp. Akc. — nadzw. o zatw. bilansu o godz. 6 wiecz. w lokalu fabryki w Warszawie, Skierniewicka 5.

Bank Handlowy Wilhelm Landau — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Banku w Warszawie. Czackiego 16.

15 lipca.

„Rolnik“ w Lublińcu — nadzwycz. o ustalenie i podwyższenie kapitału o godz. 2 ppoł. w Lublińcu.

W. Wilhelm Schweikert — zwycz. powt. o godz. 12 w poł. w biurze Tow. w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 147.

Drzewiecki i Jeziorański — zwycz. o zatw. bilansu, ustalen. wysokości kapit. o godz. 11 i pół rano w lokalu Sp. w Hrubieszowie.

„Hajnówka“ Leśny Przemysł Chemiczny — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu biura Zarządu Sp. w Warszawie, Al. Jerozolimskie 32.

16 lipca.

Zakłady Garbarskie J. C. Blunck — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 w biurze Zarządu w Warszawie, Nowolipie 44.

17 lipca.

Suchedniowska Fabryka Odlewów — nadzw. o nabycie i sprzedaży nieruchomości, o godz. 6 ppoł. w Kielcach.

Warszawska Odlewnia Żelaza *„Metallum“* — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5½ po poł. w lokalu Stow. Techników w Warszawie, Czackiego 5.

18 lipca.

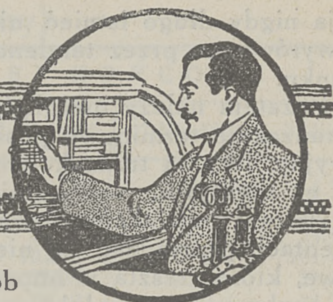
„Oko“ Centralna Europejska Wytwórnia kinematografu amatorskiego Inż. Prószyńskiego — nadzw. o ponowne rozpatrzenie bilansu i wybór Zarządu o godz. 4 po poł. w lokalu fabryki w Warszawie, Zajączkowska 7.

Fabryka Kawy Słodowej *„Prymas“* — nadzw. o godz. 4 po poł. w lokalu „Polonia“ Tarnowskie Góry.

K. Rudzki i S-ka — zwycz, powt. o godz. 6 po poł. w biurze Zarządu Tow. w Warszawie, ul. Fabryczna 3.

O terminowe tranzakcje giełdowe.

W ostatnich czasach coraz częściej zaczyna być rozważana kwestja, czy nie należałoby na nasze giełdy, zarówno pieniężne jak i towarowe, wprowadzić możności zawierania tranzakcji terminowych a nie tylko kasowych, jak to obecnie istnieje.

Wcześniejsze wysunięcie tej myśli napotykało na dwie zasadnicze przeszkody, któremi były z jednej strony warunki gospodarcze, wynikłe wskutek wojny, z drugiej zaś strony przeszkody prawne wypływające z przepisów, jakie dotychczas obowiązały w poszczególnych dzielnicach Polski.

Co się tyczy warunków gospodarczych po wojnie, to sam charakter tranzakcji terminowych, dających szersze pole do przejawiania się działalności spekulacyjnej, musiał wywoływać jak najdalej idącą ostrożność, która doprowadziła do czasowego odrzucenia tych tranzakcji wogóle i niedopuszczenia ich do obrotów giełdowych.

Co się zaś tyczy przepisów prawa to zaznaczyć należy, że jedynie w byłej dzielnicy austrjackiej nie istniały przeszkody do zawierania tranzakcji terminowych, natomiast w byłej dzielnicy rosyjskiej, zawieranie tych tranzakcji było zupełnie niemożliwe, gdyż wrazie sporów prawnych, wynikłych na tle tranzakcji terminowych, w każdej chwili dopuszczalnym był zarzut, że roszczenie opiera się na umowie o różnicę kursu, która mogłaby być oceniana, jako zakład lub gra. W b. dzielnicy pruskiej tranzakcje terminowe były dopuszczane jedynie w drodze zezwolenia na poszczególne rodzaje interesów giełdowych.

Ostatnio wydane prawo giełdowe, zawarte w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. rozstrzyga wspowninaną tu trudność prawną, gdyż w § 31 zawiera postanowienie, że „Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, względnie Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu, może po wysłuchaniu rad giełdowych uregulować w drodze rozporządzenia zawieranie na giełdach tranzakcji terminowych, w szczególności może całkowicie lub częściowo zakazać zawierania takich tranzakcji, względnie całkowicie lub częściowo zezwolić na zawieranie ich tam, gdzie dotychczas istniały do tego przeszkody prawne.

W rozstrzyganiu sporów prawnych, wynikłych na tle tranzakcji dozwolowych w trybie określonym w poprzednim ustępie, będzie niedopuszczalny zarzut, że rozszerzenie opiera się na umowie o różnicę kursu, która ma być oceniana jako zakład lub gra".

W ten sposób trudność prawna, jaka istniała przedtem, odpadła i obecnie pozostaje tylko do rozstrzygnięcia sprawa gospodarczej konieczności i celowości dopuszczenia tranzakcji terminowych do obrotu giełdowego.

Że kwestja ta nie jest łatwa do rozstrzygnięcia dowodzi chociażby ta okoliczność, że nawet przed wojną, w czasach zupełnie normalnych, zdania w tej sprawie były bardzo podzielone przyczem zarówno „za" jak i „przeciw" wysuwano cały szereg bardzo poważnych argumentów z punktu widzenia bądź ekonomicznego bądź też interesów poszczególnych sfer gospodarczych, a więc np. z jednej strony rolniczych z drugiej zaś handlowych, jeśli chodzi o handel zbożowy.

W dziedzinie handlu ziemiopłodami walka o dopuszczenie lub zakaz zawierania tranzakcji terminowych w Niemczech posiada nawet dość ciekawą historję, gdyż w okresie silnego rozkwitu tranzakcji terminowych, które oddziaływały w silnym stopniu na rynki światowe, szczególniej w państwach kościelnych, sfery ziemiańskie bardzo silnie protestowały przeciwko temu handlowi, jako wykładnikowi bardzo szkodliwego ażiotażu. Istotnie bywały tu na porządku dziennym tranzakcje sprzedaży spekulacyjnej, dokonywane przez kupców zbożem, którego nie posiadali, i, oczywiście, wynikała stąd tendencja jak najsilniejszego obniżania cen w momencie realizacji, co powodowało duże straty sfer rolniczych.

Bywały również wypadki, że spekulanci giełdowi przy pomocy banków sprowadzali z innych krajów znaczne transporty zboża, które rzucali na rynek, powodując panikę na rynku kosztem sfer rolniczych.

Te względy poprowadziły do wyjednania przez niemieckich agrarjuszów zakazu handlu terminowego zbożem w roku 1896.

Jednakże zwolennicy handlu terminowego rozpoczęli bardzo energiczną akcję za przywróceniem handlu terminowego, dowodząc, że właśnie dzięki tranzakcjom terminowym ich handlowi arbitrażowemu ceny zboża na rynku wyrównywują się, gdyż tańsze zboże napływa do miejsc, gdzie jest cena wysoka, sprowadzając jej obniżenie, co ma ogromny wpływ na całokształt gospodarstwa społecznego, dalej, że giełda pozwoliła na zaopatrywanie się w towary na dalsze terminy, co pozwala, np. młynom zaopatrywać się na dalsze okresy czasu w niezbędne surowce, wreszcie, że spekulacja zbożowa posiada nie tylko tendencję zniżkową, ale i zwyżkową, co niejednokrotnie dawało się odczuwać na najpoważniejszych giełdach, lecz co wskazuje właśnie na to, że i w tranzakcjach terminowych jednostronna ten-

dencja nigdy długo istnieć nie może, lecz musi być wyrównana przez tendencję o przeciwnym kierunku.

Pozatem należy uwzględnić, że nie wszystkie tranzakcje terminowe posiadaja podkład spekulacyjny, lecz są tranzakcjami realnemi, obliczonemi na efektywne wykonanie, wskutek czego tego rodzaju tranzakcje muszą w odpowiednich momentach przeradzać się nieraz na tranzakcje kasowe, które zresztą w anormalnych warunkach mogą wykazywać zupełnie analogiczną tendencję i skutki.

Zarzuty i obrona tranzakcji terminowych, jaką zobrazowaliśmy na przykładzie handlu zbożowego w Niemczech, spotykają się w zupełnie podobnej postaci i w innych dziedzinach handlu czy to pieniężnego, czy też towarowego, przyczem można stwierdzić, że w ostatnich czasach walka z tranzakcjami terminowemi staje się coraz słabsza i że naogół przeważa pogląd przyznający tym tranzakcjom dodatni wpływ na równowagę urzędów oraz na rozwój stos nków z zagranicą, w szczególności w okresach szybkiej zmiany wartości walut oraz cen towarów.

W pierwszej linji tranzakcje te uniemożliwiają rozwój stosunków kredytowych przez udostępnienie nabycia waluty zagranicznej w dniu otrzymania towaru na kredyt i zabezpieczenia sobie określonego kursu; lub też odwrotnie, przez udostępnienie nabycia towaru z terminową dostawą bez narażenia się na wpływy zmienności danej waluty.

Należy zaznaczyć, że ujemne skutki tranzakcji terminowych, o ile miałyby powstawać, dają się również usunąć przy pomocy pewnych zwężających przepisów, ograniczających zakres uczestników terminowego handlu na giełdzie oraz ustanawiających pewien zgóry przepisany tryb i warunki przy zawieraniu tych tranzakcji.

Wreszcie należy wskazać na f kt, że handel terminowy jest szeroko stosowany w całym szeregu krajów i że nawet w obecnych czasach nie wykazuje tych ujemnych skutków, na które zwykle wskazywali przeciwnicy handlu terminowego.

K. G

GIEŁDA WARSZAWSKA, (waluty i dewizy)

DEWIZY	WALUTY	PARYTET	KURSY KOŃCOWE			
			18|VI 1925	22|VI 1925	27|VI 1925	2|VII 1925
Dolary St.-Zjednoczonych.	1 dolar	518¼	5.18½	5.18½	5 18½	5.18½
Franki francuskie . .	100 franków	100	24.60	24.22½	24.00	23.77
„ belgijskie . . .	100 „	100	24.40	24.34	24 16	24.00
„ szwajcarskie. . .	100 „	100	100.92	101.00	101.17½	101.15
Funty sterl.	1 funt sterling.	25.22	25.25½	25.28	25.33	25.32¾
Korony austryjackie . .	100 szylingów	105,013,60	73.18	73.19	73.2 ½	73.28
„ czesko-słowackie .	100 koron	105,01	15.40¼	15 43½	15.44	15.44¼
„ norweskie . . .	100 „	138.89	—	—	—	—
„ szwedzkie . . .	100 „	138,89	139.13	139,20	139 00	140.00
Liry włoskie	100 lirów	100	19.35	19.55	18 50	21.28
Marki Finlankie	100 marek	100	—	—	—	—
Floreny holenderkie . .	100 florenów	208.32	208.90	208 75	208.45	208.70

Papiery procentowe

	23|VI	2|VII
8 proc. poż. konwersyjna.	71.%	73 %
6 proc. poż. dolarowa . .	64.5%	65.%
10% pożyczka kolejowa .	90.%	90.%
5% pożyczka konwersyjna.	46 %	43.5%
4½ „zast. Twa Kr. Ziem.	22.00	22.00
4½%zast.Tow.Kr.Ziem.14-18	—	—
8% Ziemskie dolarowe .	—	—
5% Tow. Kred. m. Warsz. .	19.50	19 15
4½% „ „ „ Warsz. .	16.10	16.00
4½% T. Kr. m. War. wylos. .	—	—
6%Obl. m.War. z r. 1915/16	—	—
6% „ „ „ „ 1917	4 75	4 82

KURSY ZŁOTEGO (giełdy zagraniczne)

GDAŃSK. 2-go lipca. — (za 100 zł.) 99,87 — 100,13. Telegraficzne wypłaty na Warszawę 99,42 — 99,68

BERLIN. 2-go lipca. — (za 100 zł) 79,70—80,50.

ZURYCH. 2-go lipca. — (za 100 zł) 99.12.

Londyn. 2-go lipca. — (za 1 funt szterling) 25.30.

NOWY-YORK. 2-go lipca. — (za 100 zł.) 19.25.

PRAGA. 2-go lipca. — (za 100 zł.) 648.75.

WIEDEŃ. 2 lipca — (za 100 zł.) czeki 13610 — 13660. banknoty — — —.

PARYŻ. 2 lipca — (za 100 zł.) 432.00.

Ciągnienie dolarówki.

Dnia 1-go lipca o godz. 11-ej rano w małej sali konferencyjnej ministerstwa skarbu odbyło się ciągnienie premjowej pożyczki dolarowej t. zw. „dolarówki".

Główna wygrana 40.000 dolarów padła na numer: **218642**.

8.000 dolarów: Nr.Nr.: 545576, 820679.

3.000 dolarów: Nr.Nr.: 595373, 909257.

1.000 dolarów: Nr.Nr.: 725616, 736983, 015408, 307823, 728980, 118654, 514895, 791810, 089131, 741472.

Po **100** dolarów: Nr.Nr.: 871575, 574828, 054541, 247608, 404151, 361477, 118425, 823861, 588405, 419750, 937578, 542579, 100382, 511456, 597133, 807418, 388054, 004357, 265527, 542268, 402678, 779470, 128051, 436827, 544778, 976605, 913655, 377470, 855338, 594400.

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA

Warszawa, 2.7. Pszenica amerykańska 787 g|l. (1360) 00,00 stacja pograniczna, Cena franco stacja załadowania. Pszenica poznańska 795g|l (130) 00,00. Żyto kongresowe gwarantowane 687 g|l (117) 00,00. Żyto kongresowe gwarantowane 681 g|l (116) 00.00. Cena franco Warszawa. Żyto kongresowe 675 g|l (115) 00,00. Żyto kongresowe 705 g|l (120) 00,00. Cena franco załadowania. Żyto poznańskie 687 g|l (117) 34,75. Żyto pomorskie gwarantowe 687 g|l (117) 34,75. Owies poznański 00,00. Owies poznański „Petkus 00,00. Mąka żytnia 50 proc. 00,00. Peluszka 00,00. Cena franco Warszawa. Otręby pszenne 22,50. Obrót 000 ton.

Poznań, 2.7. Żyto 32,00—33,00. Pszenica 35,50—37,50 Jęczmień 23,—,24. Jęczmień browarny 00,00—00,00. Owies 31,50—32,50. Mąka żytnia 70 proc. 43,00—45,00. Mąka pszenna 65 proc. 54,50—57,50. Mąka żytnia 65 procent 45,00—47,00. Ospa żytnia 20.00. Ospa pszenna 19,50. Rzepak i rzepik 00,00. Peluszka 00,00. Groch polny 00,00—24,00. Groch Victoria 00,00—00,00. Seradela 00,00—00,00. Ziemniaki fabryczne 0,00—0,00. Ziemniaki jadalne 0,00—0,00 Koniczyna czerwona 000. Koniczyna biała 000. Słoma żytnia luźna 0,00—0,00. Słoma żytnia prasowana 3,00—3,20. Siano luźne st- 4,40—5,40. Siano prasowane 0,00 - 0,00.

Lwów, 2.7. Giełga zbożowe. Pszenica 35—36,50 żyto małopolskie stare 32—32,50 jęczmień małopolski browarny 00—00, przemiałowy 26—27, Owies małopolski loco Bytom 30.

Berlin 2.7. Giełda zbożowa. Pszenica miejsc 266—270, żyto miejsc. 222—225, jęczmień zimowy 000—000 jęczmień letni 226 — 244, owies miejsc. 232 — 241, mąka pszenna 34.00—36.25, mąka żytnia 29.75—31.90, ospa pszenna 13.90—00.00, ospa żytnia 14.00—14.20, rzepak 3.95 — 4.00 siemie lniane 410—4 20, Groch Victoria 26.00—3100, jadalny 22.00—25.00, na paszę 19.00—21, peluszka 19.50—20.00, fasola 19.00—21.00, wyka 20 00—22.00, łubin niebieski 10.50—11.50 łubin żół. 13 50 - 15.00, seradela stara 0.00—00.00, nowa 13.00—15.25 makuchy rzepakowe 15.00—16.30, lniane 22.20—22 40, słoma pszenna, żytnia, prasowana 0.00—0.00 owsiana 0 00—0.00, siano dobre 0.00—0.00. handlowe 0.00—0.00, płatki kartof. 20.30 kartofle biał 0.00—0.00 czerwone 0.00. żółte 0.00—0.00.

Chicago, 2.7. Pszenica na grudzień 146,1|8, na lipiec 146,3|4, na wrzesień 144,75, kukurydza na grudzień 88,1|8, na lipiec 102,1|8, na wrzesień 103,50, owies na grudzień 47,1|4, na lipiec 43,3|8, na wrzesień 45,3|8, żyto na lipiec 97,|—, na wrzesień 97,1|2, na grudzień 102,3|8, smalec na lipiec 18,37, na wrzesień 18.57,½ na październik 17,40, boczki na lipiec 00,00, na maj 00,00, słonina 18 37, świnie lekkie cena najniższa 12.35, najwyższa 13 80, świnie ciężkie cena najniższa 12.80, najwyższa 13.35, dowóz świń do Chicago 13000, na Zachód 85000.

Giełda Warszawska.

Ostatnie kursy najwyższe i najniższe od 15-go czerwca do 2-go lipca 1925 r.

Wydanie nieoficjalne. Objaśnienie: bp. — bez praw, bk. — bez kuponu.

NAZWA	W Złotych			
	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	23/VI	2/VII
Banki.				
(Warszawskie).				
Dyskontowy Warszawski .	5.70	5.35	5.40	5 35
Handlowy w Warszawie .	4.70	4.50	4.65	4.50
dla Handlu i Przemysłu .	0.55	0.35	0.50	0.52
Przemysłowców Polskich .	—	—	—	—
Przemysłowy Warszawski .	—	—	—	—
Towarzystw Spółdzielcz. .	—	—	—	—
Zachodni w Warszawie .	1.50	1.50	1.50	1.50
Bank Zjedn. Ziem Polskich	—	—	—	—
Bank Handlowy w Łodzi .	—	—	—	—
WileńskiPryw.BankHandl.	—	—	—	—
(Poznańskie).				
Polski Bank Handlowy .	—	—	—	—
Bank Związku Sp. Zarobk.	7.50	7.50	7.50	7.50
(Małopolskie).				
Polski Bank Przemysłowy	0.36	0.26	—	—
Małopolski w Krakowie .	—	—	—	—
Bank Powszechny Kredyt.	—	—	—	—
„ Ziemski Kredytowy	—	—	—	—
„ Hipoteczny Akcyjny	—	—	—	—
Fabryki chemiczne.				
„Cerata"	—	—	—	—
„Grodzisk" Zakłady Chem	—	—	—	—
Sole Potasowe . . .	—	—	—	—
Kijewski i Scholtze . .	0.12	—	0.12	—
M. Leszczyński i S-ka .	—	—	—	—
Przem. Chem. Zgierz .	—	—	—	—
Przetw. Mydl. Fryd. Puls	0.45	0.40	—	0.45
Ludwik Spiess i Syn . .	2.15	1.90	2.15	1.90
„Strem" Sp. Akc. . .	—	—	—	—
Przetw. Chm. Henryk Welt	—	—	—	—
Wildt S-ka Akc.	0.25	0.20	0.25	0.20
Przedsięb. Elektr.				
Tow. „Elektryczność" . .	1.65	—	—	—
Elektr. w Zagłębiu Dąbrow.	—	—	—	—
Polskie Tow. Elektryczne	—	—	—	—
Tow. Przemysłowe „Kabel"	—	—	—	—
„Siła i Światło"	0.25	0.22	—	0.22
Brown Boveri	—	—	—	—
Fabryki Cukru.				
Sp. Akc. „Chodorów" .	3.00	2.90	2.95	2.95
„Czersk"	0.39	0.32	0.32	—
„Częstocice"	1.60	1.45	1.60	1.45
„Gosławice"	1.90	1.80	—	—
„Michałów"	0.26	0.28	0.26	—
„Nieledew"	—	—	—	—
Ostrowite	—	—	—	—
Warsz. Tow. Fabr. Cukru	2.60	2.25	—	2.16
Fabryki Cementu.				
„Firley"	0.37	0.34	0.37	—
„Łazy"	0.16	0.16	—	—
„Wysoka"	2.60	—	—	—
Przemysł Drzewny.				
DrzewnyPrzemysł i Handel	—	—	—	—
Przemysł i Eksport Leśny	—	—	—	—
Kopalnie i Zakł. Hutn.				
Warsz. Kopalnie Węgla .	1.62	1.40	1.47	1.40

NAZWA	W złotych			
	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	23/VI	2/VII
Przedsięb. Naftowe.				
„Polska Nafta"	0.23	0.23	—	0.23
Polski Przemysł Naftowy .	—	—	—	—
B-cia Nobel w Polsce .	1.75	1.50	1.75	1.50
Lenartowicz, B-cia Rylscy	—	—	—	—
Fabryki Metalowe.				
H. Cegielski	0.35	0.34	0.34	0.35
Fitzner i Gamper . . .	—	—	—	—
Lilpop, Rau i Loevenstein	0.58	0.52	0.56	0.52
Modrzejowskie Zakłady .	3.55	2.90	3.55	2.95
Norblin, Buch i Werner .	0 76	0.68	0.76	0.73
Orthwein, Karasiński i S-ka	0.19	—	—	0.19
Ostrowieckie Zakł. . . .	4.90	4.65	4.80	4.65
Budowa Parowozów . .	0.45	0.40	0.45	0.40
„Pocisk"	1.29	1.00	1.28	1.22
Rohn, Zieliński i S-ka . .	—	—	—	—
K Rudzki i S-ka. . . .	1.27	1.10	1.25	1.10
Starachowickie Zakł. Górn.	1.65	1.50	1.65	1.50
Suchedniów	—	—	—	—
Trzebinia	—	—	—	—
„Unja"	—	—	—	—
„Ursus" S. A.	—	—	—	—
Wulkan	1.80	—	1.80	—
L.Zieleniewski w Krakowie	9.50	9.20	—	—
Zjedn Fab.Masz.i Narz.Rol.	—	—	—	—
Fabr. Wyrob. Włók.				
Konopie	—	—	—	—
Zawiercie	10.00	9.50	10.00	—
Żyrardów . . . II em.	7 40	7.10	7 30	7.10
Przedsięb. Handl.				
Bednawski Wł.	—	—	—	—
„Belpol"	—	—	—	—
Ł. J. Borkowski	1.28	1.05	1.20	1.08
„Hurt"	—	—	—	—
Bracia Jabłkowscy . . .	—	—	—	—
Polska Centrala Handlowa	—	—	—	—
Sp.Ak. Skupu Skór i Garb.	—	—	—	—
Syndykat Roln. Warszawa	—	—	—	—
Szumilin	—	—	—	—
„Tkanina"	—	—	—	—
Zach.Tow.dlaHand.i Przem.	—	—	—	—
Przedsięb. Transp.				
„Polbal" Pol. Bal. Tow. .	—	—	—	—
„Polski Lloyd"	—	—	—	—
Transport i Żegluga . .	—	—	—	—
Przedsięb. Różne.				
Bibljoteka Polska. . . .	—	—	—	—
„Ćmielów"	—	—	—	—
„Granum"	—	—	—	—
„Eternit"	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele . .	6.00	5.75	5.95	5.85
Kluczewska Fabr. Papieru	0.36	0.32	0.36	0.32
St. Majewski i S-ka. . .	10.50	—	—	—
Martens i Ad. Daab . . .	—	—	—	—
„Krakus"	—	—	—	—
Marynin	—	—	—	—
Mirkowska Fabr. Papieru .	—	—	—	—
Młynotwórnia	—	—	—	—
Polski Przemysł Korkowy	—	—	—	—
„Polus"	—	—	—	—
Pustelnik	—	—	—	—
Spirytus	2.21	2.20	2.20	2.21
Dźwignia	—	—	—	—
Tehate	—	—	—	—
Tow. Poż. Zast. Ruch. . .	—	—	—	—

Giełdy zamiejscowe.

Wyd. niŕof. Lipiec 1925 r. *Kursy końcowe*

NAZWA	Wart. nom. akcji	Zł. 2/VII
Poznań.		
Bank Kwil. Potocki i S ka	1000	—
„ Poznański	„	0.50
„ Przemysłowców .	„	5.00
„ Związku Spółek Zar.	„	7.50
„ Polski Handlowy .	„	3.70
„ Poznański Ziemian .	„	3.00
„ Młynarzy Zach.Z.Pol.	„	—
Arkona	„	2.20
Barcikowski R.	„	0.80
Browar Krotoszyński . .	„	—
Cegielski H.	Zł. 50	20.00
Centrala Rolników . .	Mk. 1000	—
Centrala Skór		1 40
Cukrownia „Zduny" . .	„	—
Garbarnia Sawicki i S-ka .	„	—
„Goplana"	„	5.90
Hartwig C.	„	0.85
Hartwig Kantorowicz . .	„	4,00
Hurtownia Skór	1000	—
Hurtownia Związkowa .	„	—
Hurtownia Sp. Spożywców	„	—
Herzfeld i Victorius . .	500	4.25
„Iskra" Fabr. zap. . . .	„	1.60
Lacoma	„	—
„Len" w Toruniu . . .	„	—
Lubań Fabr. Przetw. Ziemn.	„	85.00
Młyn Ziemiański	„	1.90
Młynotwórnia	„	0.50
Pendowski	„	0.05
Roman May	„	22.00
Poznańska Spółka Drzew.	540	0.45
Wojciechowo	„	—
Wielkop. Wytwórnia Chem.	1000	0,40
Papiernia w Bydgoszczy	„	—
Piechcin F. Wapna . . .		—
„Pneumatyk"	„	0,05
„Płótno"		0.11
Starogardzka Fabr. Mebli.	„	—
Tkanina	„	—
„Tri"	„	—
„Unja" Zjed. Fabr. Maszyn		5 25
„Wagon" Ostrów . . .	„	—
„Wisła" Bydgoszcz . .	„	—
Włókno		—
Zjed. Browar. Grodziskie .	280	1.50
Kraków.		
Bank Polski Przemysłowy	280	0.23
„ Hipoteczny Akcyjny	„	0.40
„ Bank Małopolski . .	1000	0.30
„ Ziemski Kredytowy .	280	0.12
„ Powsz. Kredytowy .	„	0.00
„ Komercjalny . . .	„	—
Polskie Tow. Handl. (Tohan)	140	0.19
„Impex"	140	0.55
B-cia Rolniccy	500	—
Pharma	700	0.58
Polski Glob	500	0.20
Żegluga Polska	140	0.10
L. Zieleniewski	1000	9 40
Trzebinia—Żelazo . . .	140	0.30
Pocisk	350	0.54
Warsz. Sp. Akc. Bud. Par.	500	0.41
„Automotor"	500	—

NAZWA	Wart. nom. akcji	Zł. 2/VII
„Górka" (Cement) . . .	1000	10.75
Siersza Górnicza	„	2 20
Siersza Elektrownia . . .	200	0.16
Tepege	1000	0.80
Pokucie	10 0	0.18
Oikos	„	1.50
Strug	„	0.60
Syndykat Koszykarski . .	500	—
Niemojowski S. W. . .	1000	0 45
Trzebinia—Tłuszcze . . .	350	7.50
Ćmielów Fabr. Porc. . .	1000	0.39
„Krakus"	280	0 60
Chodorów	1000	3.00
Cukrownia „Chybie" . .	„	3,85
Azot	„	0.25
„Piasecki" fabr. czek. .	5 0	—
Polskie Zakł. Garbarskie .	500	1.85
Lwów.		
Bank Akcyjny Związkowy	280	—
„ Dyskontowy Lwow.	280	
„ Handl Pol. Poznański	1000	—
„ Hipoteczny Akcyjny	280	0.45
„ Hipoteczny Ziemski		0.54
„ Małopolski	„	0.28
„ Powszechny Kredyt.	„	—
„ Przemysłowy . . .	540	0.26
„ Ziemski Kredytowy .	280	—
„ Browary Lwowskie .	1000	7.90
„Chodorów"	„	3 25
„Karpalit"	140	—
Ćmielów Fabr. Porc. . .	1000	0.36
Portland z S.		—
Galicja	238	—
Gafota fabr. obuwia . .	140	0.36
„Górka" „	1000	11.00
„Oikos" „	„	1.40
Warsz. Sp. Akc. Bud. Parow.	500	0.65
„Pezet"	„	0.22
Pocisk	„	—
Polski Glob	500	—
Polska Nafta	„	0.26
Polskie Tow. Budowlane .	„	0.50
Polskie Tow. Handlowe .	140	—
Rakszawa		0 15
Siersza-Elektrownia . . .	200	—
Górnicza Siersza	1000	3.40
Tepege	760	—
„Tesp" Sól potasowa. . .	1000	3.45
Zieleniewski L.	„	9.50
Żegluga Polska	140	0.10

Giełda wileńska.

Ogólne zgromadzenie członków giełdy wileńskiej, odbyte 18 czerwca, postanowiło wystąpić do ministerjum skarbu z wnioskiem zawieszenia zebrań giełdy wileńskiej na czas nieograniczny.

Uchwałę powyższą powzięto wskutek zmniejszającego zię zainteresowania giełdą wobec czego w ostatnich czasach zebrania giełdowe nie dochodziły do skutku.

VII Międzynarodowy Targ w Padwie (Włochy).

Dnia 5 czerwca otwarto VII międzynarodowe Targi w Padwie. Targi te są instytucją tradycyjną i genezą ich są jarmarki 13 wieku, odbywające się w Padwie z okązji dnia Św. Antoniego, patrona Padwy. Po wojnie światowej, kiedy to w każdej mieścinie poczęto pośpiesznie fabrykować coraz to nowe targi międzynarodowe, utworzono je również w Padwie, pragnąc nadać średniowiecznym jarmarkom formę nowożytnią.

Niestałe stosunki gospodarcze pierwszych lat powojennych sprzyjały rozwojowi nowych Targów, które miały być stosownie do idei ich założycieli centrum ekspanzji włoskiej na Bałkany i środkowo-wschodnią Europę. Padwa sama, położona w prowincji wybitnie agrarnej, mogła jednak tak długo mieć jakieś aspiracje na zdobycie sobie snaczenia centrycznego punktu, jak długo nie było Targów w Medjolanie, tem emporium włoskiego wielkiego handlu i przemysłu, jak długo nie było Targów w Neapolu, Palermo i t, p. Dziś jest we Włoszech cały szereg Targów i wystaw, przez co znaczenie ich spadło do rozmiaru prowincjonalnego. Największe ogólno-włoskie znaczenie mają Targi w Medjolanie. O Padwie można powiedzieć, że zajmuje pod tym względem drugie po Medjolanie miejsce.

W bieżącym roku nadzieje Targów trochę zawiodły, zwłaszcza propaganda zagraniczna nie dopisała, bo podczas, gdy w roku ub. np. Czesi i Niemcy mieli swe własne pawilony, w roku obecnym Czesi ograniczyli się do wystawienia paru dość lichych pługów, a Niemcy do 10 firm branży metalurgiczno-mechanicznej (ogrzewanie, gaz, hydraulika) i to przez swych włoskich zastępców tylko.

Polska miała w r. ub. małą wystawę próbek z ramienia Konsulatu Rzpltej w Tryjeście, w bieżącym reprezentowała Polskę polsko-tryjestyńska firma Trading, która mając generalne zastępstwo Targów Wschodnich na Włochy, urządziła bardzo estetycznie duży stand reklamowy.

Jak się od urzędującego w stoisku referenta Tradingu dowiedziałem, firma ta pracuje wspólnie ze Związkiem włoskich Izb handlowo-przemysłowych, Związkiem włoskich wielkich przemysłowców i włoskiem biurem podróży nad zorganizowaniem zbiorowej wycieczki włoskich sfer handlowo-przemysłowych do Polski, chcąc stosunkom gospodarczym włosko - polskim nadać nowy bardziej intenzywny charakter.

Rodzimy przemysł włoski był dobrze zastąpiony w branży aut i maszyn rolniczych, gazotechniki i elektrotechniki, wreszcie w dziale artykułów spożywczych (konserwy pomidorowe, likiery, wina). Bardzo ładny kiosk własny wystawiło towarzystwo Montecatini (fabryka sztucznych nawozów).

Nieobecność naszego przemysłu na wystawach zagranicznych — nie myślę w tem miejscu Padwy — może się odbić poważnie na sprawie naszego eksportu, ale niestety przemysł polski nie zdobył się dotychchczas na żaden większy wysiłek w kierunku ekspanzji zagranicznej.

G. Fishman.

REDAKTOR I WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

Drukarnia Sukc. T. Jankowskiego, Wspólna 54. Tel. 266-07.